

Βρυξέλλες, 19 Οκτωβρίου 2023
(OR. en)

14339/23

**Διοργανικός φάκελος:
2023/0077(COD)**

**ENER 556
ENV 1145
CLIMA 488
COMPET 1004
CONSOM 370
FISC 231
CODEC 1912**

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 14085/23

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 7440/23 + ADD 1

Θέμα: Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2019/943 και (ΕΕ) 2019/942, καθώς και των οδηγιών (ΕΕ) 2018/2001 και (ΕΕ) 2019/944, με σκοπό τη βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης
— Γενική προσέγγιση

Διαβιβάζεται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπείες η γενική προσέγγιση του Συμβουλίου σχετικά με την παραπάνω πρόταση, όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο (Μεταφορές, Τηλεπικοινωνίες και Ενέργεια) κατά τη σύνοδό του στις 17 Οκτωβρίου 2023.

Η γενική προσέγγιση καθορίζει την προσωρινή θέση του Συμβουλίου σχετικά με την πρόταση και αποτελεί τη βάση για την προετοιμασία των διαπραγματεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

2023/0077(COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2019/943 και (ΕΕ) 2019/942, καθώς και των οδηγιών (ΕΕ) 2018/2001 και (ΕΕ) 2019/944, με σκοπό τη βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 194 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Από τον Σεπτέμβριο του 2021 έχουν παρατηρηθεί πολύ υψηλές τιμές και αστάθεια στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας. Όπως εξηγείται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) στην εκτίμηση του σχεδιασμού της χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ¹, τον Απρίλιο του 2022, το φαινόμενο αυτό αποτελεί κυρίως συνέπεια της υψηλής τιμής του αερίου, το οποίο χρησιμοποιείται ως εισροή για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.
- (2) Η κλιμάκωση της ρωσικής στρατιωτικής επίθεσης κατά της Ουκρανίας, η οποία είναι συμβαλλόμενο μέρος της Ενεργειακής Κοινότητας, καθώς και οι σχετικές διεθνείς κυρώσεις που επιβάλλονται από τον Φεβρουάριο του 2022 έχουν διαταράξει τις παγκόσμιες αγορές ενέργειας, έχουν επιδεινώσει το πρόβλημα των υψηλών τιμών του αερίου και έχουν σημαντικές δευτερογενείς επιπτώσεις στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας. Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία προκάλεσε επίσης αβεβαιότητα όσον αφορά τον εφοδιασμό με άλλα βασικά προϊόντα, όπως ο λιθάνθρακας και το αργό πετρέλαιο, τα οποία χρησιμοποιούνται σε εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τεράστιες πρόσθετες αυξήσεις στην αστάθεια του επιπέδου των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας.

¹ Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER), Final Assessment of the EU Wholesale Electricity Market Design (Τελική εκτίμηση του σχεδιασμού της χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ), Απρίλιος 2022.

- (3) Ως απάντηση στην κατάσταση αυτή, η **Επιτροπή παρουσίασε, τον Οκτώβριο του 2021, την ανακοίνωση [...] με τίτλο «Αντιμετώπιση της αύξησης των τιμών της ενέργειας: μια εργαλειοθήκη για δράση και στήριξη», η οποία [...] περιείχε εργαλειοθήκη μέτρων που μπορούν να χρησιμοποιήσουν η [...] Ένωση και τα κράτη μέλη της για την αντιμετώπιση των άμεσων επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας στα νοικοκυριά και στις επιχειρήσεις, [...] συμπεριλαμβανομένων μέτρων εισοδηματικής στήριξης, φορολογικών ελαφρύνσεων, εξοικονόμησης και αποθήκευσης αερίου[...] και για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας έναντι της εκτίναξης των τιμών στο μέλλον. Στην ανακοίνωσή της, της 8ης Μαρτίου 2022, με τίτλο «REPowerEU: Κοινή ευρωπαϊκή δράση για πιο προσιτή οικονομικά, εξασφαλισμένη και βιώσιμη ενέργεια»², η Επιτροπή περιέγραψε σειρά πρόσθετων μέτρων για την ενίσχυση της εργαλειοθήκης και την αντιμετώπιση των αυξανόμενων τιμών της ενέργειας. Στις 23 Μαρτίου 2022 η Επιτροπή θέσπισε επίσης προσωρινό καθεστώς κρατικών ενισχύσεων με το οποίο επέτρεψε τη χορήγηση ορισμένων επιδοτήσεων με σκοπό να αμβλύνει τις επιπτώσεις των υψηλών τιμών της ενέργειας³.**

² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «REPowerEU: Κοινή ευρωπαϊκή δράση για πιο προσιτή οικονομικά, εξασφαλισμένη και βιώσιμη ενέργεια» [COM(2022) 108 final]

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής – Προσωρινό πλαίσιο κρίσης για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, C 131 I/01, C/2022/1890.

- (4) Στις 18 Μαΐου 2022 η Επιτροπή παρουσίασε το σχέδιο REPowerEU⁴ με το οποίο θεσπίστηκαν πρόσθετα μέτρα που είχαν ως επίκεντρο την εξοικονόμηση ενέργειας, τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού και την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας, με στόχο την απεξάρτηση της Ένωσης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένης πρότασης για αύξηση του στόχου της Ένωσης για το 2030 όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο 45 %. Επιπλέον, στην ανακοίνωση σχετικά με τις βραχυπρόθεσμες παρεμβάσεις στην αγορά ενέργειας και τις μακροπρόθεσμες βελτιώσεις στον σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας⁵, εκτός από τον καθορισμό πρόσθετων βραχυπρόθεσμων μέτρων για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών ενέργειας, προσδιορίστηκαν πιθανοί τομείς για τη βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και ανακοινώθηκε η πρόθεση να εκτιμηθούν οι τομείς αυτοί με σκοπό την **αλλαγή**[...] του νομοθετικού πλαισίου.

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Σχέδιο REPowerEU», COM(2022) 230.

⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Βραχυπρόθεσμες παρεμβάσεις στην αγορά ενέργειας και μακροπρόθεσμες βελτιώσεις στον σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας – σχέδιο δράσης, COM(2022) 236 final.

- (5) **Για την [...] επείγουσα αντιμετώπιση της κρίσης των τιμών και των ανησυχιών για την ασφάλεια, αλλά και για την αντιμετώπιση της εκτίναξης των τιμών για τους πολίτες [...], η Ένωση εξέδωσε διάφορες νομικές πράξεις, όπως τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/1032 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ισχυρού καθεστώτος αποθήκευσης αερίου⁶, τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/1369 του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση αποτελεσματικών μέτρων μείωσης της ζήτησης αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας⁷, τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/1854⁸ του Συμβουλίου για τη θέσπιση καθεστώτων περιορισμού των τιμών για την αποφυγή συγκυριακών υπερκερδών τόσο στην αγορά αερίου όσο και στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ⁹[...] ¹⁰ και τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2577¹¹ του Συμβουλίου για τη θέσπιση μέτρων για την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης για εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας¹²¹³.**

⁶ [...] | ΕΕ L 173 της 30.6.2022, σ. 17)

⁷ [...] 2022/1032 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2022, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2017/1938 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 σχετικά με την αποθήκευση αερίου (κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ), ΕΕ L 173

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1854 του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 2022, σχετικά με παρέμβαση έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών ενέργειας (ΕΕ L 261 της 7.10.2022, σ. 1)

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1369 του Συμβουλίου, της 5ης Αυγούστου 2022, σχετικά με συντονισμένα μέτρα μείωσης της ζήτησης αερίου [...] (ΕΕ L 206 της 8.8.2022, σ. [...] 1)

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1854 του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 2022, σχετικά με παρέμβαση έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών ενέργειας (ΕΕ L 261).

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2577 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας (ΕΕ L 335 της 29.12.2022 σ. 36).

¹² [...] 2022/1369, της 5ης Αυγούστου 2022, σχετικά με συντονισμένα μέτρα μείωσης της ζήτησης αερίου, ΕΕ L 206 και κανονισμός (ΕΕ) 2022/1854 του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 2022, σχετικά με παρέμβαση έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών [...], ΕΕ L 261 [...]

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2577 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας ΕΕ L 335 της 29.12.2022.

- (6) Η ικανοποιητική ενοποίηση μιας αγοράς **ενέργειας** που βασίζεται στη δέσμη μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους» που εκδόθηκε το 2018 και το 2019¹⁴ ¹⁵(«**Δέσμη μέτρων καθαρής ενέργειας**») θα επιτρέψει στην Ένωση να αποκομίσει τα οικονομικά οφέλη μιας ενιαίας αγοράς ενέργειας υπό κανονικές συνθήκες αγοράς, διασφαλίζοντας την ασφάλεια του εφοδιασμού και διατηρώντας τη διαδικασία απανθρακοποίησης. Η διασυνοριακή διασυνδεσιμότητα εξασφαλίζει επίσης ασφαλέστερη, πιο αξιόπιστη και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας.

¹⁴ [...]([...] 1)[...]([...]) [...] [...] [...] [...])

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1)· οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αναδιατύπωση) ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82· οδηγία (ΕΕ) 2018/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση, ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 210· κανονισμός (ΕΕ) 2019/942 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, για την ίδρυση Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (αναδιατύπωση), ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 22· κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση) ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 54· οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση), ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 125.

- (7) Ο σημερινός σχεδιασμός της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας έχει επίσης συμβάλει στην εμφάνιση νέων και καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών και μέτρων στις λιανικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, υποστηρίζοντας την ενεργειακή απόδοση και τη χρήση της ανανεώσιμης ενέργειας και ενισχύοντας τη δυνατότητα επιλογής, ώστε οι καταναλωτές να μπορούν να μειώσουν τους λογαριασμούς ενέργειας, μεταξύ άλλων μέσω εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής μικρής κλίμακας και αναδυόμενων υπηρεσιών για την παροχή απόκρισης ζήτησης. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ψηφιοποίησης του ενεργειακού συστήματος, όπως η ενεργός συμμετοχή των καταναλωτών, θα πρέπει να αποτελέσει βασικό στοιχείο των μελλοντικών μας αγορών και συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας. Ταυτόχρονα, είναι αναγκαίο να γίνονται σεβαστές οι επιλογές των καταναλωτών και να τους παρέχεται η δυνατότητα να επωφελούνται από διάφορους τύπους συμβάσεων.
- (8) **Ωστόσο, [...]** στο πλαίσιο της ενεργειακής κρίσης, ο σημερινός σχεδιασμός της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας [...] αποκάλυψε επίσης ότι υπάρχουν ορισμένες σημαντικές αδυναμίες που συνδέονται με τον αντίκτυπο των υψηλών και ευμετάβλητων τιμών των ορυκτών καυσίμων στις βραχυπρόθεσμες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες εκθέτουν τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις σε σημαντικές εκτινάξεις των τιμών με επιπτώσεις στους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας.
- (9) Η ταχύτερη ανάπτυξη της ανανεώσιμης ενέργειας και των καθαρών ευέλικτων τεχνολογιών αποτελεί τον πλέον βιώσιμο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο για τη διαρθρωτική μείωση της ζήτησης ορυκτών καυσίμων για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και για άμεση κατανάλωση μέσω του εξηλεκτρισμού και της ενοποίησης του ενεργειακού συστήματος. Χάρη στο χαμηλό λειτουργικό κόστος τους, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μπορούν να επηρεάσουν θετικά τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας σε ολόκληρη την Ένωση και να μειώσουν την άμεση κατανάλωση των ορυκτών καυσίμων.
- (10) Οι αλλαγές στον σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι θα αποφέρουν στους καταναλωτές, συμπεριλαμβανομένων των πλέον ευάλωτων, τα οφέλη από την αυξανόμενη ανάπτυξη της ανανεώσιμης ενέργειας και την ενεργειακή μετάβαση στο σύνολό της, και, κατ' επέκταση, θα τους προστατεύσουν από ενεργειακές κρίσεις και θα αποτρέψουν τον κίνδυνο της ενεργειακής φτώχειας για περισσότερα νοικοκυριά. [...] **Οι αλλαγές αυτές** αναμένεται να μετριάσουν τον αντίκτυπο των υψηλών τιμών των ορυκτών καυσίμων, ιδίως του αερίου, στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας, με στόχο να μπορέσουν τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις να αποκομίσουν μακροπρόθεσμα τα οφέλη της οικονομικά προσιτής και εξασφαλισμένης ενέργειας από βιώσιμες ανανεώσιμες πηγές και πηγές χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.

- (11) Η μεταρρύθμιση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας αναμένεται να ωφελήσει όχι μόνο τους οικιακούς καταναλωτές αλλά και την ανταγωνιστικότητα των βιομηχανιών της Ένωσης, διευκολύνοντας τις δυνατότητές τους να πραγματοποιήσουν τις απαιτούμενες επενδύσεις σε καθαρή τεχνολογία για να επιτύχουν την πορεία μετάβασής τους σε μηδενικές καθαρές εκπομπές. Η ενεργειακή μετάβαση στην Ένωση πρέπει να υποστηριχθεί από μια ισχυρή παραγωγική βάση χρήση καθαρής τεχνολογίας. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα στηρίξουν τον οικονομικά προσιτό εξηλεκτρισμό της βιομηχανίας και τη θέση της Ένωσης ως παγκόσμιας ηγέτιδας δύναμης όσον αφορά την έρευνα και την καινοτομία στις τεχνολογίες καθαρής ενέργειας.
- (12) Όταν οι βραχυπρόθεσμες αγορές λειτουργούν εύρυθμα και αποτελεσματικά, αποτελούν βασικό εργαλείο για την ενσωμάτωση της ανανεώσιμης ενέργειας και των πηγών ευελιξίας στην αγορά και διευκολύνουν την ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος με οικονομικά αποδοτικό τρόπο.
- (13) Οι ενδοημερήσιες αγορές είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την ενσωμάτωση των μεταβλητών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας με το ελάχιστο δυνατό κόστος, καθώς παρέχουν στους συμμετέχοντες στην αγορά τη δυνατότητα να διαπραγματεύονται ελλείψεις ή πλεονάσματα ηλεκτρικής ενέργειας πιο κοντά στον χρόνο παράδοσης. Δεδομένου ότι οι παραγωγοί μεταβλητής ανανεώσιμης ενέργειας είναι σε θέση να υπολογίζουν με ακρίβεια την παραγωγή τους μόνο κοντά στον χρόνο παράδοσης, είναι πολύ σημαντικό να διαθέτουν τον μέγιστο αριθμό ευκαιριών συναλλαγών μέσω της πρόσβασης σε ρευστή αγορά όσο το δυνατόν πιο κοντά στον χρόνο παράδοσης της ηλεκτρικής ενέργειας. **Η χρονική στιγμή λήξης προσφορών της διαζωνικής ενδοημερήσιας αγοράς θα πρέπει, συνεπώς, να συντομευτεί και να οριστεί πιο κοντά στον πραγματικό χρόνο. Σε περίπτωση που η αλλαγή αυτή δημιουργεί κινδύνους για την ασφάλεια του εφοδιασμού, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αιτούνται παρέκκλιση, με βάση εκτίμηση επιπτώσεων και υπό την προϋπόθεση κανονιστικής έγκρισης, με σκοπό την παράταση του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής. Το αίτημα αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει σχέδιο δράσης με συγκεκριμένα βήματα για την εφαρμογή της νέας χρονικής στιγμής λήξης προσφορών της ενδοημερήσιας αγοράς.**

- (14) Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό για τις ενδοημερήσιες αγορές να προσαρμοστούν στη συμμετοχή των μεταβλητών τεχνολογιών ανανεώσιμης ενέργειας, όπως η ηλιακή και η αιολική **ενέργεια**, καθώς και στη συμμετοχή της απόκρισης της [...] ζήτησης και της αποθήκευσης **ενέργειας**. Η ρευστότητα των ενδοημερήσιων αγορών θα πρέπει να βελτιωθεί με την κοινή χρήση των βιβλίων παραγγελιών μεταξύ των διαχειριστών αγοράς εντός μιας ζώνης προσφοράς, ακόμη και όταν η διαζωνική δυναμικότητα ορίζεται σε μηδέν ή μετά τη χρονική στιγμή λήξης προσφορών της ενδοημερήσιας αγοράς. **Για να διασφαλιστεί η κοινή χρήση των βιβλίων παραγγελιών μεταξύ των ορισθέντων διαχειριστών αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (NEMO) στο χρονικό πλαίσιο της αγοράς επόμενης ημέρας και της ενδοημερήσιας αγοράς, οι NEMO θα πρέπει να υποβάλλουν όλες τις παραγγελίες στην ενιαία σύζευξη επόμενης ημέρας και την ενιαία ενδοημερήσια σύζευξη, και δεν θα πρέπει να οργανώνουν τις συναλλαγές προϊόντων επόμενης ημέρας και ενδοημερήσιων προϊόντων ή προϊόντων με παρόμοια χαρακτηριστικά εκτός της ενιαίας σύζευξης επόμενης ημέρας και της ενιαίας ενδοημερήσιας σύζευξης. Για την αντιμετώπιση του εγγενούς κινδύνου διακρίσεων κατά τις συναλλαγές προϊόντων επόμενης ημέρας και ενδοημερήσιων προϊόντων εντός και εκτός της ενιαίας σύζευξης επόμενης ημέρας και της ενιαίας ενδοημερήσιας σύζευξης, καθώς και για την αντιμετώπιση της επακόλουθης έλλειψης ρευστότητας στις συζευγμένες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης, η υποχρέωση αυτή θα πρέπει να εφαρμόζεται στους NEMO, στις επιχειρήσεις που άμεσα ή έμμεσα ασκούν έλεγχο ή οποιοδήποτε δικαίωμα σε NEMO και στις επιχειρήσεις που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από NEMO. Επιπλέον, η χρονική στιγμή λήξης προσφορών της ενδοημερήσιας αγοράς θα πρέπει να οριστεί πιο κοντά στον χρόνο παράδοσης, ώστε να μεγιστοποιηθούν οι ευκαιρίες των συμμετεχόντων στην αγορά να διαπραγματεύονται ελλείψεις και πλεονάσματα ηλεκτρικής ενέργειας και να συμβάλλουν στην καλύτερη ενσωμάτωση των μεταβλητών ανανεώσιμων μορφών ενέργειας στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας.**
- (15) Επιπλέον, οι βραχυπρόθεσμες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι μπορούν να συμμετέχουν και οι πάροχοι υπηρεσιών ευελιξίας μικρής κλίμακας, μειώνοντας το ελάχιστο μέγεθος υποβολής προσφοράς.

- (16) Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική ενσωμάτωση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από μεταβλητές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και να μειωθεί η ανάγκη ηλεκτροπαραγωγής από ορυκτά καύσιμα σε [...] **καταστάσεις κρίσης τιμών ηλεκτρικής ενέργειας** [...], οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να σχεδιάζουν ένα προϊόν εξομάλυνσης αιχμών, το οποίο θα επιτρέπει **πρόσθετη** απόκριση ζήτησης, **προκειμένου** να συμβάλλει στη μείωση [...] της κατανάλωσης στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας [...]. **Εκ της φύσεώς του, το εν λόγω προϊόν εξομάλυνσης αιχμών θα πρέπει, εκτός από τη μείωση των τιμών χονδρικής πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας [...], να συμβάλλει στην [...] ασφάλεια του εφοδιασμού κατά τη διάρκεια κρίσης τιμών ηλεκτρικής ενέργειας.** Δεδομένου ότι το προϊόν εξομάλυνσης αιχμών αποσκοπεί στη μείωση και τη μετατόπιση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω προϊόντος θα πρέπει να περιορίζεται στην απόκριση [...]ζήτησης. **Καθώς το προϊόν εξομάλυνσης αιχμών προορίζεται να εφαρμόζεται μόνο σε περιορισμένο αριθμό καταστάσεων κρίσης τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, η [...]προμήθειά του μπορεί να πραγματοποιείται έως μία εβδομάδα πριν από την αποδέσμευση πρόσθετων δυναμικοτήτων απόκρισης ζήτησης.** Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς θα πρέπει να είναι σε θέση να ενεργοποιούν [...]το προϊόν εξομάλυνσης αιχμών [...] με βάση την πρόβλεψη της ζήτησης. **Εναλλακτικά, θα πρέπει να είναι δυνατή η αυτόματη ενεργοποίηση του προϊόντος εξομάλυνσης αιχμών εντός της αγοράς επόμενης ημέρας, με βάση την τιμή της ενέργειας για την οποία αναλήφθηκε δέσμευση κατά την προμήθεια της [...] δυναμικότητας μείωσης της ζήτησης.** Για την επαλήθευση των όγκων της ενεργοποιημένης μείωσης της ζήτησης, ο διαχειριστής του συστήματος μεταφοράς θα πρέπει να χρησιμοποιεί μια γραμμή βάσης που να αντικατοπτρίζει την αναμενόμενη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς την ενεργοποίηση του προϊόντος εξομάλυνσης των αιχμών.

- (17) Προκειμένου να είναι σε θέση να συμμετέχουν ενεργά στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και να παρέχουν την ευελιξία τους, οι καταναλωτές εξοπλίζονται σταδιακά με έξυπνα συστήματα μέτρησης. Ωστόσο, σε ορισμένα κράτη μέλη η ανάπτυξη των έξυπνων συστημάτων μέτρησης εξακολουθεί να είναι αργή. Στις περιπτώσεις όπου δεν έχουν ακόμη εγκατασταθεί έξυπνα συστήματα μέτρησης και στις περιπτώσεις όπου τα έξυπνα συστήματα μέτρησης δεν παρέχουν επαρκές επίπεδο λεπτομέρειας δεδομένων, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής θα πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν δεδομένα από ειδικές [...] συσκευές **μέτρησης** για την παρατηρησιμότητα και την εκκαθάριση υπηρεσιών ευελιξίας, όπως η απόκριση ζήτησης και η αποθήκευση ενέργειας. Η δυνατότητα της χρήσης δεδομένων από ειδικές συσκευές [...] **μέτρησης** για σκοπούς παρατηρησιμότητας και εκκαθάρισης αναμένεται να διευκολύνει την ενεργό συμμετοχή των καταναλωτών στην αγορά και την ανάπτυξη της απόκρισης ζήτησης. Η χρήση δεδομένων από αυτές τις ειδικές [...] συσκευές **μέτρησης** θα πρέπει να συνοδεύεται από απαιτήσεις ποιότητας σχετικά με τα δεδομένα.
- (18) Ο παρών κανονισμός αποτελεί νομική βάση για **την** επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, [...] **σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁶**. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τηρούνται όλες οι αρχές και οι υποχρεώσεις προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ορίζονται στον [...] **κανονισμό (ΕΕ) 2016/679**, μεταξύ άλλων σχετικά με την ελαχιστοποίηση των δεδομένων. Όταν ο στόχος του παρόντος κανονισμού μπορεί να επιτευχθεί χωρίς επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, [...] **οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων** θα πρέπει να βασίζονται σε ανωνυμοποιημένα και συγκεντρωτικά δεδομένα.

¹⁶ **Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).**

- (19) Οι καταναλωτές και οι προμηθευτές χρειάζονται αποτελεσματικές και αποδοτικές προθεσμιακές αγορές για να καλύψουν τη μακροπρόθεσμη έκθεσή τους στις τιμές και να μειώσουν την εξάρτηση από τις βραχυπρόθεσμες τιμές. Για να διασφαλιστεί ότι οι πελάτες ενέργειας σε ολόκληρη την [...] **Ένωση είναι σε θέση να απολαύουν πλήρως των πλεονεκτημάτων των ενοποιημένων αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και του ανταγωνισμού σε ολόκληρη την Ένωση**, η λειτουργία της προθεσμιακής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης θα πρέπει να βελτιωθεί μέσω της δημιουργίας περιφερειακών εικονικών κόμβων, προκειμένου να ξεπεραστεί ο υφιστάμενος κατακερματισμός της αγοράς και η χαμηλή ρευστότητα που παρατηρείται σε πολλές ζώνες προσφοράς. Οι περιφερειακοί εικονικοί κόμβοι θα πρέπει να καλύπτουν περισσότερες από μία ζώνες προσφοράς, διασφαλίζοντας παράλληλα επαρκή συσχέτιση των τιμών. Ορισμένες ζώνες προσφοράς ενδεχομένως να μην καλύπτονται από **περιφερειακό** εικονικό κόμβο όσον αφορά τη συμβολή στην τιμή αναφοράς του κόμβου. Ωστόσο, οι συμμετέχοντες στην αγορά από αυτές τις ζώνες προσφοράς θα πρέπει να εξακολουθούν να είναι σε θέση να αντισταθμίζουν τους κινδύνους μέσω κόμβου.
- (19α) **Για να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων σχετικά με τον σχεδιασμό των προθεσμιακών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης όσον αφορά τη δημιουργία περιφερειακών εικονικών κόμβων. Για να εξασφαλιστούν συνέργειες με το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο, η ανάθεση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων κατά το άρθρο 59 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁷ θα πρέπει να επεκταθεί ώστε να καλύπτει και τις πτυχές που είναι απαραίτητες για τη δημιουργία εικονικών κόμβων. Πριν από την άσκηση των εν λόγω εκτελεστικών αρμοδιοτήτων, η Επιτροπή θα πρέπει να διενεργεί εκτίμηση επιπτώσεων. Όπου κρίνεται αναγκαίο, η εκτίμηση επιπτώσεων και η εκτελεστική πράξη θα πρέπει να αντανakλούν την εφαρμογή προϋφιστάμενων διακυβερνητικών συμφωνιών σχετικά με διασυνοριακή συνιδιοκτησία σταθμών ηλεκτροπαραγωγής. Οι εκτελεστικές αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.**

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 54).

- (20) Οι εικονικοί κόμβοι θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν τη συγκεντρωτική τιμή πολλαπλών ζωνών προσφοράς και να παρέχουν τιμή αναφοράς, η οποία θα πρέπει να χρησιμοποιείται από τους διαχειριστές της αγοράς για την προσφορά προθεσμιακών προϊόντων αντιστάθμισης κινδύνου. Στο πλαίσιο αυτό, οι εικονικοί κόμβοι δεν θα πρέπει να νοούνται ως οντότητες που οργανώνουν ή εκτελούν συναλλαγές. Οι περιφερειακοί εικονικοί κόμβοι, παρέχοντας έναν δείκτη τιμών αναφοράς, θα πρέπει να επιτρέπουν τη συγκέντρωση ρευστότητας και να παρέχουν καλύτερες ευκαιρίες αντιστάθμισης κινδύνων στους συμμετέχοντες στην αγορά.
- (21) Για να ενισχυθούν οι δυνατότητες αντιστάθμισης κινδύνου των συμμετεχόντων στην αγορά, θα πρέπει να διευρυνθεί ο ρόλος του ενιαίου μηχανισμού κατανομής που θεσπίστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1719 της Επιτροπής¹⁸. Ο ενιαίος μηχανισμός κατανομής θα πρέπει να προσφέρει τη δυνατότητα διαπραγμάτευσης χρηματοοικονομικών μακροπρόθεσμων δικαιωμάτων μεταφοράς μεταξύ των διαφόρων ζωνών προσφοράς και των περιφερειακών εικονικών κόμβων. Οι εντολές που υποβάλλουν οι συμμετέχοντες στην αγορά για χρηματοοικονομικά δικαιώματα μεταφοράς [...] **θα πρέπει να** αντιστοιχίζονται με ταυτόχρονη κατανομή μακροπρόθεσμης διαζωνικής δυναμικότητας. Η εν λόγω αντιστοίχιση και κατανομή θα πρέπει να πραγματοποιούνται σε τακτική βάση, ώστε να διασφαλίζεται επαρκής ρευστότητα και, ως εκ τούτου, αποτελεσματικές δυνατότητες αντιστάθμισης κινδύνων για τους συμμετέχοντες στην αγορά. Τα μακροπρόθεσμα δικαιώματα μεταφοράς θα πρέπει να εκδίδονται με συχνές ληκτότητες, [...] από έναν μήνα αργότερα έως τουλάχιστον τρία έτη αργότερα [...], προκειμένου να ευθυγραμμίζονται με τον τυπικό χρονικό ορίζοντα αντιστάθμισης κινδύνου των συμμετεχόντων στην αγορά. Ο ενιαίος μηχανισμός κατανομής θα πρέπει να υπόκειται σε παρακολούθηση και επιβολή, ώστε να διασφαλίζεται η ορθή εκτέλεση των καθηκόντων του.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1719 της Επιτροπής, της 26ης Σεπτεμβρίου 2016, σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριας γραμμής για τη μελλοντική κατανομή δυναμικότητας (ΕΕ L 259 της 27.9.2016, σ. 42).

- (22) Τα τιμολόγια δικτύου θα πρέπει να παρέχουν κίνητρα στους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής ώστε να χρησιμοποιούν υπηρεσίες ευελιξίας μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης καινοτόμων λύσεων για τη βελτιστοποίηση του υφιστάμενου δικτύου και να προμηθεύονται υπηρεσίες ευελιξίας, ιδίως απόκριση ζήτησης ή αποθήκευση. Για τον σκοπό αυτόν, τα τιμολόγια δικτύου θα πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις λειτουργικές και κεφαλαιουχικές δαπάνες των διαχειριστών συστημάτων ή έναν αποδοτικό συνδυασμό των δύο ώστε να μπορούν να διαχειρίζονται το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας με οικονομικά αποδοτικό τρόπο. **Η απαίτηση αντανάκλασης του κόστους δεν θα πρέπει να περιορίζει τη δυνατότητα αποτελεσματικής ανακατανομής του κόστους σε περιπτώσεις όπου εφαρμόζονται μεταβαλλόμενα τέλη δικτύου βάσει τοποθεσίας ή χρόνου.** Αυτό θα συμβάλει περαιτέρω στην ενσωμάτωση των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας με το ελάχιστο δυνατό κόστος για το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και θα δώσει τη δυνατότητα στους τελικούς πελάτες να αποτιμήσουν την αξία των λύσεων ευελιξίας.

- (23) Οι υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η υπεράκτια αιολική ενέργεια, η ωκεάνια ενέργεια και τα πλωτά φωτοβολταϊκά συστήματα, θα διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην οικοδόμηση ενός συστήματος ηλεκτροπαραγωγής που θα βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στη διασφάλιση της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικά εμπόδια στην ευρύτερη και αποτελεσματική ανάπτυξή τους, τα οποία εμποδίζουν τη μαζική κλιμάκωση που απαιτείται για την επίτευξη των στόχων αυτών. Παρόμοια εμπόδια θα μπορούσαν να ανακύψουν και για άλλες υπεράκτιες τεχνολογίες στο μέλλον. Στα εμπόδια αυτά περιλαμβάνονται οι επενδυτικοί κίνδυνοι που συνδέονται με τα μοναδικά τοπογραφικά χαρακτηριστικά των υπεράκτιων υβριδικών έργων που συνδέονται με περισσότερες από μία αγορές **σε υπεράκτια ζώνη προσφοράς. Είναι σημαντική η έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση των εμποδίων αυτών.** Προκειμένου να μειωθεί ο επενδυτικός κίνδυνος για τους εν λόγω φορείς ανάπτυξης υπεράκτιων έργων και να διασφαλιστεί ότι τα έργα σε υπεράκτια ζώνη προσφοράς έχουν πλήρη πρόσβαση στις γύρω αγορές, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς θα πρέπει να εγγυώνται την πρόσβαση των υπεράκτιων [...]έργων **σε υπεράκτια ζώνη προσφοράς** στη δυναμικότητα της αντίστοιχης υβριδικής γραμμής διασύνδεσης για όλες τις αγοραίες χρονικές μονάδες, **έως τη δυναμικότητα που έχει συμφωνηθεί στη συμφωνία σύνδεσης, αποκλείοντας, ως εκ τούτου, ενδεχόμενη πρόσθετη δυναμικότητα.** Εάν οι διαθέσιμες δυναμικότητες μεταφοράς μειωθούν στον βαθμό που δεν μπορεί να παραδοθεί στην αγορά η πλήρης ποσότητα ηλεκτροπαραγωγής την οποία θα μπορούσε να εξαγάγει σε διαφορετική περίπτωση το υπεράκτιο έργο, ο διαχειριστής οι ή διαχειριστές του συστήματος μεταφοράς που είναι υπεύθυνοι για την ανάγκη περιορισμού της δυναμικότητας θα πρέπει, στο μέλλον, να έχουν τη δυνατότητα να αποζημιώνουν τον διαχειριστή του υπεράκτιου έργου αναλόγως, με χρήση του εισοδήματος συμφόρησης. Η αποζημίωση αυτή **θα πρέπει να εξισορροπεί το μειωμένο —λόγω μειωμένης πρόσβασης σε διασυνδεδεμένες αγορές— εισόδημα των διαχειριστών υπεράκτιων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές και** θα πρέπει να συνδέεται μόνο με την παραγωγική ικανότητα που διατίθεται στην αγορά, η οποία μπορεί να εξαρτάται από τις καιρικές συνθήκες και αποκλείει τις εργασίες διακοπής λειτουργίας και συντήρησης του υπεράκτιου έργου. Η αποζημίωση σε περίπτωση αδυναμίας πρόσβασης στο δίκτυο μεταφοράς δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι συνιστά κατανομή κατά προτεραιότητα. Επιπλέον, δεν θα πρέπει ποτέ να καταβάλλεται διπλή αποζημίωση για τον ίδιο κίνδυνο που προβλέπεται στην παρούσα διάταξη, για παράδειγμα όταν ο κίνδυνος καλύπτεται ήδη στο πλαίσιο σύμβασης επί διαφοράς ή άλλου παρόμοιου καθεστώτος στήριξης. Οι λεπτομέρειες, συμπεριλαμβανομένων των προϋποθέσεων υπό τις οποίες μπορεί να λήξει το μέτρο, όπως η ύπαρξη αρκετής ζήτησης εντός της υπεράκτιας ζώνης προσφορών ή η άμεση πρόσβαση σε επαρκή αριθμό αγορών για την εξάλειψη του κινδύνου, καθώς και η αντιμετώπιση εμποδίων, πρόκειται να καθοριστούν σε εκτελεστική πράξη, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, μέσω τροποποιήσεων του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1222 της Επιτροπής.

- (24) Στη χονδρική αγορά επόμενης ημέρας αποστέλλονται εντολές κατανομής πρώτα στους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με το μικρότερο οριακό κόστος, αλλά η τιμή που λαμβάνουν όλοι οι συμμετέχοντες στην αγορά καθορίζεται από τον τελευταίο σταθμό που απαιτείται για την κάλυψη της ζήτησης, ο οποίος είναι ο σταθμός με το υψηλότερο οριακό κόστος κατά την εκκαθάριση της αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό, η ενεργειακή κρίση απέδειξε ότι η αύξηση των τιμών του αερίου και του λιθάνθρακα μπορεί να οδηγήσει σε έκτακτες και διαρκείς αυξήσεις των τιμών στις οποίες υποβάλλουν προσφορές οι εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής με χρήση αερίου και άνθρακα στη χονδρική αγορά της επόμενης ημέρας. Το γεγονός αυτό με τη σειρά του έχει οδηγήσει σε εξαιρετικά υψηλές τιμές στην αγορά επόμενης ημέρας σε ολόκληρη την Ένωση, καθώς οι εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής με χρήση αερίου και άνθρακα είναι συχνά οι μονάδες με το υψηλότερο οριακό κόστος που απαιτείται για την κάλυψη της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας.
- (25) Δεδομένου του ρόλου της τιμής στην αγορά επόμενης ημέρας ως βάσης αναφοράς για την τιμή σε άλλες χονδρικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, και του γεγονότος ότι όλοι οι συμμετέχοντες στην αγορά λαμβάνουν την τιμή εκκαθάρισης, οι τεχνολογίες με σημαντικά χαμηλότερο οριακό κόστος καταγράφουν σταθερά υψηλά έσοδα.
- (26) Για την επίτευξη των στόχων απανθρακοποίησης της Ένωσης και των στόχων που καθορίζονται στο σχέδιο REPowerEU, ώστε η ΕΕ να καταστεί περισσότερο ενεργειακά ανεξάρτητη, θα πρέπει να επιταχύνει την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με πολύ ταχύτερο ρυθμό. Λαμβανομένων υπόψη των επενδυτικών αναγκών που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων αυτών, η αγορά θα πρέπει να διασφαλίσει την καθιέρωση ενός μακροπρόθεσμου τιμολογιακού μηνύματος.
- (27) Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσπαθήσουν να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες αγοράς για μακροπρόθεσμα αγορακεντρικά μέσα, όπως οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (εφεξής: «ΣΑΗΕ»). Οι ΣΑΗΕ είναι διμερείς συμφωνίες αγοράς μεταξύ παραγωγών και αγοραστών ηλεκτρικής ενέργειας. Παρέχουν μακροπρόθεσμη σταθερότητα τιμών στον πελάτη και την αναγκαία βεβαιότητα για τον παραγωγό ώστε να λάβει την επενδυτική απόφαση. Ωστόσο, λίγα μόνο κράτη μέλη διαθέτουν ενεργές αγορές ΣΑΗΕ, ενώ οι αγοραστές συνήθως είναι αποκλειστικά μεγάλες εταιρείες, μεταξύ άλλων επειδή οι εν λόγω συμβάσεις αντιμετωπίζουν ορισμένα εμπόδια, ιδίως τη δυσκολία κάλυψης του κινδύνου αθέτησης πληρωμών από τον αγοραστή σε αυτές τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη να δημιουργηθεί μια δυναμική αγορά ΣΑΗΕ κατά τον καθορισμό των πολιτικών για την επίτευξη των στόχων απανθρακοποίησης που καθορίζονται στα ενοποιημένα εθνικά τους σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα.

- (28) [...] **Σύμφωνα με την** οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁹, τα κράτη μέλη αξιολογούν τους κανονιστικούς και διοικητικούς φραγμούς για τις μακροπρόθεσμες ΣΑΗΕ από ανανεώσιμες πηγές, [...] εξαλείφουν τους αδικαιολόγητους φραγμούς σε τέτοιες συμβάσεις και διευκολύνουν τη σύναψη νέων. Επιπλέον, τα κράτη μέλη περιγράφουν τις πολιτικές και τα μέτρα που διευκολύνουν την υιοθέτηση των ΣΑΗΕ στα ενοποιημένα εθνικά τους σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα. Με την επιφύλαξη της εν λόγω υποχρέωσης υποβολής δεδομένων σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο που επηρεάζει την αγορά των ΣΑΗΕ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα μέσα για τη μείωση των χρηματοοικονομικών κινδύνων που συνδέονται με την αθέτηση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων πληρωμής του αγοραστή στο πλαίσιο των ΣΑΗΕ είναι προσβάσιμα για τις εταιρείες που αντιμετωπίζουν φραγμούς εισόδου στην εν λόγω αγορά και δεν αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες[...]. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να αποφασίσουν να θεσπίσουν σύστημα εγγυήσεων σε τιμές αγοράς, **εφόσον ιδιωτικές εγγυήσεις δεν είναι προσβάσιμες ή επαρκώς προσβάσιμες. Στην περίπτωση αυτή**, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμπεριλάβουν διατάξεις για να αποφευχθεί η μείωση της ρευστότητας στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, για παράδειγμα με τη χρήση χρηματοδοτικών ΣΑΗΕ. **Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να αποφασίσουν τη συγκέντρωση της ζήτησης για ΣΑΗΕ από πελάτες οι οποίοι μεμονωμένα υφίστανται φραγμούς εισόδου στις αγορές ΣΑΗΕ, συλλογικά όμως θα μπορούσαν να παρέχουν στους παραγωγούς ελκυστικές προσφορές για ΣΑΗΕ. Τα κράτη μέλη** δεν θα πρέπει να παρέχουν στήριξη σε ΣΑΗΕ για την αγορά ενέργειας που παράγεται από ορυκτά καύσιμα. Ενώ η προεπιλεγμένη προσέγγιση θα πρέπει να είναι η απαγόρευση των διακρίσεων μεταξύ των καταναλωτών, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να αποφασίσουν να προσανατολίσουν τα μέσα αυτά σε συγκεκριμένες κατηγορίες καταναλωτών, εφαρμόζοντας αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον δυνητικό ρόλο των [...] **μηχανισμών** που παρέχονται σε επίπεδο Ένωσης, για παράδειγμα από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ).

¹⁹ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82).

- (29) Τα κράτη μέλη έχουν στη διάθεσή τους διάφορα μέσα για τη στήριξη της ανάπτυξης των αγορών ΣΑΗΕ κατά τον σχεδιασμό και την κατανομή της δημόσιας στήριξης. Η δυνατότητα των φορέων ανάπτυξης έργων ανανεώσιμης ενέργειας που συμμετέχουν σε διαγωνισμό δημόσιας στήριξης να δεσμεύουν μερίδιο της παραγωγής προς πώληση μέσω ΣΑΗΕ θα συμβάλει στην προώθηση και την ανάπτυξη των αγορών ΣΑΗΕ. Επιπλέον, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των εν λόγω προσφορών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσπαθήσουν να εφαρμόσουν κριτήρια για την παροχή κινήτρων πρόσβασης στην αγορά συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε φορείς που αντιμετωπίζουν φραγμούς εισόδου, όπως οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ), δίνοντας προτεραιότητα στους προσφέροντες που αναλαμβάνουν τη δέσμευση να υπογράψουν ΣΑΗΕ για μέρος της παραγωγής του έργου από έναν ή περισσότερους δυνητικούς αγοραστές που αντιμετωπίζουν δυσκολίες πρόσβασης στην αγορά ΣΑΗΕ.
- (29α) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις διασυνοριακές ΣΑΗΕ και να άρουν τους αδικαιολόγητους φραγμούς που σχετίζονται συγκεκριμένα με αυτές, ώστε οι καταναλωτές στα κράτη μέλη με περιορισμένη δυναμικότητα να μπορούν να έχουν πρόσβαση στην ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται σε άλλες περιοχές χωρίς διακρίσεις.
- (30) Όταν τα κράτη μέλη αποφασίζουν να στηρίξουν δημόσια χρηματοδοτούμενες [...] επενδύσεις [...] μέσω «καθεστώτων άμεσης στήριξης των τιμών»[...] σε νέες εγκαταστάσεις παραγωγής [...] ηλεκτρικής ενέργειας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από μη ορυκτά καύσιμα για την επίτευξη των στόχων απανθρακοποίησης της Ένωσης, τα εν λόγω καθεστάτα θα πρέπει να διαρθρώνονται μέσω αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς, ώστε να περιλαμβάνουν, εκτός από την εγγύηση εσόδων, έναν προς τα άνω περιορισμό των αγοραίων εσόδων από τα σχετικά πάγια στοιχεία παραγωγής. Παρότι η υποχρέωση σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να ισχύει αποκλειστικά για τη στήριξη επενδύσεων σε νέες εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να εφαρμόζουν καθεστάτα στήριξης υπό τη μορφή αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς και για νέες επενδύσεις που στοχεύουν στην ουσιαστική αντικατάσταση εξοπλισμού εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής ή στη σημαντική αύξηση της ικανότητας ή την παράταση της διάρκειας ζωής τους. [...]

- (30α) Για λόγους ασφάλειας δικαίου και προβλεψιμότητας, η υποχρέωση διάρθρωσης των καθεστώτων άμεσης στήριξης μέσω αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο σε συμβάσεις στο πλαίσιο καθεστώτων άμεσης στήριξης των τιμών για επενδύσεις σε νέα παραγωγή που συνάπτονται μετά το πέρας τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού. Αυτή η μεταβατική περίοδος θα πρέπει να είναι πενταετής για τα υπεράκτια υβριδικά περιουσιακά στοιχεία που συνδέονται με δύο ή περισσότερες ζώνες προσφοράς λόγω της πολυπλοκότητας των εν λόγω έργων.»
- (30β) Η υποχρέωση χρήσης αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς δεν θίγει τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.
- (30γ) Παρά το γεγονός ότι ο παρών κανονισμός τροποποιεί το άρθρο 4 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, οι υπόλοιπες διατάξεις του άρθρου 4 της εν λόγω οδηγίας, οι οποίες θεσπίζουν αρχές σχεδιασμού για τα καθεστώτα στήριξης της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, εξακολουθούν να εφαρμόζονται στο ακέραιο.
- (31) [...] Οι αμφίδρομες συμβάσεις επί διαφοράς θα διασφαλίσουν ότι τα έσοδα των παραγωγών που προέρχονται από νέες επενδύσεις στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες λαμβάνουν δημόσια στήριξη θα εξαρτώνται λιγότερο από τις ευμετάβλητες τιμές της παραγωγής με βάση τα ορυκτά καύσιμα, η οποία συνήθως καθορίζει την τιμή στην αγορά επόμενης ημέρας.

(31α) Οι αρχές σχεδιασμού σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό θα εφαρμόζονται για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών υπό τη μορφή αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς. Κατά την αξιολόγηση αυτών των αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή θα ελέγχει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του ενωσιακού δικαίου που συνδέονται άμεσα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, όπως τις αρχές σχεδιασμού αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς που περιλαμβάνονται στον παρόντα κανονισμό. Κατά τον σχεδιασμό αυτών των αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς θα πρέπει να διατηρούνται τα κίνητρα για την αποτελεσματική λειτουργία και συμμετοχή των εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, ειδικότερα δε ώστε να αντανακλώνται οι συνθήκες της αγοράς. Κατά την αξιολόγησή της, η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει ότι ο σχεδιασμός αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς δεν οδηγεί σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή θα πρέπει ιδίως να διασφαλίζει ότι η διανομή των εσόδων στις επιχειρήσεις δεν στρεβλώνει τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά, ιδίως στις περιπτώσεις που δεν μπορεί να εφαρμοσθεί ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών. Οι αμφίδρομες συμβάσεις επί διαφοράς θα μπορούσαν να ποικίλουν ως προς τη διάρκεια και να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, συμβάσεις επί διαφοράς με βάση την έγχυση με μία ή περισσότερες τιμές άσκησης, κατώτατη τιμή, ή συμβάσεις επί διαφοράς με βάση τη δυναμικότητα ή δείκτες αναφοράς. Η υποχρέωση χρήσης αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς δεν εφαρμόζεται για τη στήριξη καθεστώτων που δεν συνδέονται άμεσα με ηλεκτροπαραγωγή, όπως η αποθήκευση, και δεν χρησιμοποιούν άμεση στήριξη των τιμών, όπως επενδυτική ενίσχυση με τη μορφή αρχικών επιχορηγήσεων, φορολογικών μέτρων ή πράσινων πιστοποιητικών, μεταξύ άλλων.

- (32) Ωστόσο, στον βαθμό που ο περιορισμός στον καθορισμό καθεστώτων άμεσης στήριξης των τιμών με τη μορφή αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς περιορίζει τα είδη των καθεστώτων άμεσης στήριξης των τιμών που **έχουν τη δυνατότητα να**[...] υιοθετήσουν τα κράτη μέλη όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, θα πρέπει να περιορίζονται σε τεχνολογίες χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, μη ορυκτών καυσίμων, με χαμηλό και σταθερό λειτουργικό κόστος και σε τεχνολογίες που συνήθως δεν παρέχουν ευελιξία στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας, εξαιρώντας τις τεχνολογίες που βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο διεξόδου στην αγορά. Αυτό είναι αναγκαίο για να διασφαλιστεί ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο η οικονομική βιωσιμότητα των τεχνολογιών παραγωγής με υψηλό οριακό κόστος και για να διατηρηθούν τα κίνητρα των τεχνολογιών που μπορούν να προσφέρουν ευελιξία στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας, για την υποβολή προσφορών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας με βάση το κόστος ευκαιρίας τους. Επιπλέον, ο περιορισμός στον καθορισμό καθεστώτων άμεσης στήριξης των τιμών με τη μορφή αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς δεν θα πρέπει να ισχύει για αναδυόμενες τεχνολογίες για τις οποίες μπορεί να υπάρχουν άλλα είδη καθεστώτων άμεσης στήριξης των τιμών που να είναι καταλληλότερα για να ενθαρρύνουν την υιοθέτησή τους. Ο περιορισμός δεν θα πρέπει να θίγει την πιθανή εξαίρεση για εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας και έργα επίδειξης σύμφωνα με [...] την **οδηγία** (ΕΕ) 2018/2001 [...] και θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας σύμφωνα με [...] την εν λόγω οδηγία.
- (33) Δεδομένης της ανάγκης να παρέχεται κανονιστική ασφάλεια **για τους**[...] παραγωγούς, η υποχρέωση των κρατών μελών να εφαρμόζουν καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με τη μορφή αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς θα πρέπει να ισχύει μόνο στις [...] επενδύσεις σε [...] **νέες εγκαταστάσεις παραγωγής** ηλεκτρικής ενέργειας από τις πηγές που προσδιορίζονται στην αιτιολογική σκέψη ανωτέρω.

- (34) Χάρη στον προς τα άνω περιορισμό των αγοραίων εσόδων, τα καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών με τη μορφή αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς αναμένεται να αποτελέσουν πρόσθετη πηγή εσόδων για τα κράτη μέλη σε περιόδους υψηλών τιμών της ενέργειας. Για να μετριαστούν περαιτέρω οι επιπτώσεις των υψηλών τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας στους λογαριασμούς ενέργειας των καταναλωτών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα έσοδα που εισπράττονται από τους παραγωγούς οι οποίοι υπόκεινται σε καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών με τη μορφή αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς, ή το ισοδύναμο σε οικονομική αξία των εν λόγω εσόδων, μετακυλίνουνται [...] στους τελικούς[...] πελάτες.[...] Κατά τη διανομή των εσόδων στα νοικοκυριά, τα κράτη μέλη θα πρέπει ιδίως να έχουν τη δυνατότητα να ευνοούν τους ευάλωτους πελάτες. Υπό το πρίσμα του ευρύτερου οφέλους για τους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας το οποίο πηγάζει από επενδύσεις σε ανανεώσιμη ενέργεια, ενεργειακή απόδοση και ανάπτυξη της ενέργειας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τα έσοδα από τις αμφίδρομες συμβάσεις επί διαφοράς, ή το ισοδύναμο σε οικονομική αξία των εν λόγω εσόδων, για να χρηματοδοτούν επενδύσεις για τη μείωση του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας για τους τελικούς πελάτες, καθώς και να χρησιμοποιούν τα έσοδα αυτά, ή το ισοδύναμο σε οικονομική αξία των εν λόγω εσόδων, για να χρηματοδοτούν τις δαπάνες για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών[...]. Η αναδιανομή των εσόδων θα πρέπει να γίνεται κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι οι [...] πελάτες εξακολουθούν να είναι σε κάποιο βαθμό εκτεθειμένοι στο μήνυμα των τιμών, ώστε, όταν οι τιμές είναι υψηλές, να μειώνουν την κατανάλωσή τους ή να τη μετατοπίζουν σε περιόδους χαμηλότερων τιμών (οι οποίες είναι συνήθως περίοδοι με υψηλότερο μερίδιο παραγωγής από ΑΠΕ). Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν υπόψη την κατανάλωση σε ώρες εκτός αιχμής ώστε να διατηρούν τα κίνητρα για ευελιξία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ισότιμοι όροι ανταγωνισμού και ο ανταγωνισμός μεταξύ των διαφόρων προμηθευτών δεν επηρεάζονται από την αναδιανομή των εσόδων στους τελικούς καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας. Οι αρχές αυτές δεν θα πρέπει να είναι υποχρεωτικές για έσοδα που προκύπτουν από συμβάσεις στο πλαίσιο καθεστώτων άμεσης στήριξης των τιμών που είχαν συναφθεί πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της υποχρέωσης χρήσης αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς. Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να διανέμουν έσοδα από τις αμφίδρομες συμβάσεις επί διαφοράς χωρίς η διανομή αυτή να θεωρείται ρύθμιση των τιμών λιανικής δυνάμει του άρθρου 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944.

- (35) Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών, ανεξάρτητα από τη μορφή τους, δεν υπονομεύουν την αποτελεσματική, ανταγωνιστική και ρευστή λειτουργία των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, και παράλληλα διατηρούν τα κίνητρα των παραγωγών να αντιδρούν στα μηνύματα της αγοράς, συμπεριλαμβανομένης της διακοπής της παραγωγής όταν οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας είναι χαμηλότερες από το λειτουργικό τους κόστος, αλλά και τα κίνητρα των τελικών πελατών για μείωση της κατανάλωσης όταν οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας είναι υψηλές. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα καθεστώτα στήριξης δεν αποτελούν εμπόδιο για την ανάπτυξη εμπορικών συμβάσεων, όπως οι ΣΑΗΕ.
- (36) Ως εκ τούτου, οι αμφίδρομες συμβάσεις επί διαφοράς και οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας διαδραματίζουν συμπληρωματικό ρόλο στην προώθηση της ενεργειακής μετάβασης και στην αξιοποίηση των οφελών της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της ενέργειας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στους καταναλωτές. Με την επιφύλαξη των απαιτήσεων που ορίζονται στον [...] **παρόντα κανονισμό**, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι ελεύθερα να αποφασίζουν ποια μέσα θα χρησιμοποιήσουν για την επίτευξη των στόχων απανθρακοποίησης. Μέσω των ΣΑΗΕ, οι ιδιώτες επενδυτές συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη ανανεώσιμης ενέργειας και ενέργειας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, εξασφαλίζοντας παράλληλα χαμηλές και σταθερές τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας μακροπρόθεσμα. Ομοίως, μέσω των αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς, ο ίδιος στόχος επιτυγχάνεται από δημόσιους φορείς για λογαριασμό των καταναλωτών. Και τα δύο μέσα είναι αναγκαία για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για απανθρακοποίηση μέσω της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας και ενέργειας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, με παράλληλη προώθηση των οφελών της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας χαμηλού κόστους για τους καταναλωτές.

- (37) Η επιτάχυνση της διάδοσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας απαιτεί αυξανόμενη διαθεσιμότητα λύσεων ευελιξίας προκειμένου να διασφαλιστεί η ενσωμάτωσή τους στο δίκτυο και να δοθεί η δυνατότητα στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και στο δίκτυο να προσαρμοστούν στη μεταβλητότητα της παραγωγής και της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας σε διάφορους χρονικούς ορίζοντες. **Για την προώθηση της ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα**, οι ρυθμιστικές αρχές, ή άλλες αρχές ή οντότητες που έχουν οριστεί από κράτος μέλος, θα πρέπει να αξιολογούν περιοδικά την ανάγκη για ευελιξία στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας με βάση τα στοιχεία που υποβάλλουν οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής και η εν λόγω [...] αξιολόγηση θα πρέπει να συμπληρώνει τις εκθέσεις που υποβάλλονται σχετικά με την ευελιξία των εθνικών συστημάτων ενέργειας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁰. Η εκτίμηση των αναγκών ευελιξίας του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις υφιστάμενες και προγραμματισμένες επενδύσεις, [...] συμπεριλαμβανομένων των υφιστάμενων πάγιων στοιχείων που δεν είναι ακόμη συνδεδεμένα με το δίκτυο [...] σε πηγές ευελιξίας, όπως η ευέλικτη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, οι γραμμές διασύνδεσης, η απόκριση [...] ζήτησης, η αποθήκευση ενέργειας ή η παραγωγή ανανεώσιμων καυσίμων, δεδομένης της ανάγκης απανθρακοποίησης του ενεργειακού συστήματος. Σε αυτή τη βάση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίσουν έναν εθνικό στόχο για ευελιξία χωρίς ορυκτά καύσιμα, όπως η απόκριση [...] ζήτησης και η αποθήκευση ενέργειας, ο οποίος θα πρέπει επίσης να αντικατοπτρίζεται στα ενοποιημένα εθνικά τους σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα.

²⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).

- (38) Για την επίτευξη του **ενδεικτικού** εθνικού στόχου για ευελιξία χωρίς ορυκτά καύσιμα, όπως οι επενδυτικές ανάγκες σχετικά με την απόκριση[...] ζήτησης και την αποθήκευση **ενέργειας, και όταν οι ανάγκες ευελιξίας δεν ικανοποιούνται με την άρση των φραγμών της αγοράς και τις υφιστάμενες επενδύσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν καθεστώτα στήριξης της ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα μέσω πληρωμών για τη διαθέσιμη ισχύ ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα. [...] [...]**
- (39) [...]
- (40) [...]

(40α) Καθώς οι μη συντονισμένοι μηχανισμοί ισχύος μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, η δέσμη μέτρων για την καθαρή ενέργεια εισήγαγε ολοκληρωμένο πλαίσιο για την καλύτερη εκτίμηση της ανάγκης και τη βελτίωση του σχεδιασμού των μηχανισμών ισχύος. Μολονότι είναι ανάγκη να περιοριστούν οι στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό και στην εσωτερική αγορά, καθώς και να υπάρχει κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο, οι μηχανισμοί ισχύος μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της επάρκειας των πόρων, κυρίως κατά τη διάρκεια της μετάβασης προς ένα σύστημα χωρίς ανθρακούχες εκπομπές και σε σχέση με τα ανεπαρκώς διασυνδεδεμένα ενεργειακά συστήματα. Ως εκ τούτου, ενώ οι μηχανισμοί ισχύος δεν θα πρέπει πλέον να θεωρούνται μέτρα έσχατης ανάγκης, η αναγκαιότητα και ο σχεδιασμός τους θα πρέπει να αξιολογούνται περιοδικά υπό το πρίσμα του εξελισσόμενου ρυθμιστικού πλαισίου και των συνθηκών της αγοράς. Ωστόσο, η διαδικασία για την θέσπιση μηχανισμών ισχύος έχει αποδειχθεί περίπλοκη. Προκειμένου να εξεταστούν οι δυνατότητες εξορθολογισμού και απλούστευσης της διαδικασίας εφαρμογής μηχανισμών ισχύος και να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αντιμετωπίσουν εγκαίρως τα θέματα επάρκειας, παρέχοντας παράλληλα τους απαραίτητους ελέγχους για να αποτρέπεται η πρόκληση ζημίας για την εσωτερική αγορά, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει επειγόντως συνολική έκθεση στην οποία αξιολογούνται οι εν λόγω δυνατότητες. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να ζητήσει από τον Οργανισμό να τροποποιήσει τη μεθοδολογία για την εκτίμηση της επάρκειας των πόρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο σύμφωνα με την ισχύουσα διαδικασία, ανάλογα με την περίπτωση. Κατόπιν διαβούλευσης με τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει προτάσεις με στόχο τον εξορθολογισμό και την απλούστευση της διαδικασίας αξιολόγησης των μηχανισμών ισχύος, κατά περίπτωση, το αργότερο 3 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

- (41) Η σύνδεση νέων εγκαταστάσεων παραγωγής και ζήτησης, ιδίως σταθμών παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, συχνά αντιμετωπίζει καθυστερήσεις στις διαδικασίες σύνδεσης με το δίκτυο. Ένας από τους λόγους για τις καθυστερήσεις αυτές είναι η έλλειψη διαθέσιμης δυναμικότητας του δικτύου στην τοποθεσία που έχει επιλέξει ο επενδυτής, γεγονός που συνεπάγεται την ανάγκη επεκτάσεων ή ενισχύσεων του δικτύου για τη σύνδεση των εγκαταστάσεων με το σύστημα με ασφαλή τρόπο. Μια νέα απαίτηση για τους διαχειριστές συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας, τόσο σε επίπεδο μεταφοράς όσο και σε επίπεδο διανομής, να δημοσιεύουν και να επικαιροποιούν πληροφορίες σχετικά με τη δυναμικότητα του δικτύου που είναι διαθέσιμη στις περιοχές λειτουργίας τους θα συμβάλει στη λήψη αποφάσεων από τους επενδυτές με βάση τις πληροφορίες σχετικά με τη διαθεσιμότητα δυναμικότητας του δικτύου εντός του συστήματος και, ως εκ τούτου, στην απαιτούμενη επιτάχυνση της ανάπτυξης της ανανεώσιμης ενέργειας.
- (42) Επιπλέον, για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των χρονοβόρων διαδικασιών απάντησης στα αιτήματα σύνδεσης με το δίκτυο, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής θα πρέπει να παρέχουν σαφείς και διαφανείς πληροφορίες στους χρήστες του συστήματος σχετικά με την κατάσταση και την επεξεργασία των αιτημάτων σύνδεσής τους. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής θα πρέπει [...] να παρέχουν τις εν λόγω πληροφορίες εντός τριών μηνών από την υποβολή του αιτήματος.
- (43) Κατά τη διάρκεια της ενεργειακής κρίσης, οι καταναλωτές ήταν εκτεθειμένοι σε εξαιρετικά ασταθείς τιμές στην χονδρική αγορά ενέργειας και είχαν περιορισμένες ευκαιρίες συμμετοχής στην αγορά ενέργειας. Κατά συνέπεια, πολλά νοικοκυριά αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εξόφληση των λογαριασμών τους. Εκείνοι που πλήττονται περισσότερο είναι οι ευάλωτοι και οι ενεργειακά φτωχοί καταναλωτές²¹, αλλά και τα νοικοκυριά μεσαίου εισοδήματος έχουν εκτεθεί σε τέτοιες δυσκολίες. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να επικαιροποιηθούν τα δικαιώματα και τα μέσα προστασίας των καταναλωτών, ώστε οι καταναλωτές να μπορούν να επωφεληθούν από την ενεργειακή μετάβαση, οι λογαριασμοί ηλεκτρικής ενέργειας να αποσυνδεθούν από τις βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις των τιμών στις αγορές ενέργειας και να επανεξισορροπηθεί ο κίνδυνος μεταξύ προμηθευτών και καταναλωτών.

²¹ Υπάρχουν συγκεκριμένες ομάδες που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να πληγούν από ενεργειακή φτώχεια ή είναι πιο ευάλωτες στις δυσμενείς επιπτώσεις της ενεργειακής φτώχειας, όπως οι γυναίκες, τα άτομα με αναπηρία, οι ηλικιωμένοι, τα παιδιά και τα άτομα με μειονοτικό φυλετικό ή εθνοτικό υπόβαθρο.

- (44) Οι καταναλωτές θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ευρύ φάσμα προσφορών, ώστε να μπορούν να επιλέξουν τη σύμβαση που καλύπτει τις ανάγκες τους. Ωστόσο, οι προμηθευτές έχουν μειώσει τις προσφορές τους, οι συμβάσεις σταθερής τιμής σπανίζουν και η ποικιλία των προσφορών είναι πλέον περιορισμένη. Οι καταναλωτές θα πρέπει πάντα να έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν μια οικονομικά προσιτή σύμβαση σταθερής τιμής και ορισμένου χρόνου και οι προμηθευτές δεν θα πρέπει να τροποποιούν μονομερώς τους όρους και τις προϋποθέσεις πριν από τη λήξη της εν λόγω σύμβασης. **Αυτό δεν αλλάζει το γεγονός ότι οι συμβάσεις δυναμικής τιμολόγησης παραμένουν σημαντικές και ότι η αυξανόμενη διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μπορεί να βοηθήσει στη μείωση των λογαριασμών ενέργειας των καταναλωτών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εξαιρούν τους προμηθευτές που προσφέρουν μόνο συμβάσεις δυναμικής τιμολόγησης από την υποχρέωση να προσφέρουν συμβάσεις σταθερής τιμής και ορισμένου χρόνου, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα επηρεάζεται αρνητικά ο ανταγωνισμός και ότι θα εξακολουθούν να υπάρχουν επαρκείς επιλογές συμβάσεων σταθερής τιμής και ορισμένου χρόνου.**
- (45) Όταν οι προμηθευτές δεν διασφαλίζουν ότι το χαρτοφυλάκιο ηλεκτρικής ενέργειας αντισταθμίζεται επαρκώς έναντι κινδύνων, οι αλλαγές στις τιμές χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας μπορούν να τους εκθέσουν σε οικονομικό κίνδυνο και, κατ' επέκταση σε κίνδυνο αθέτησης των υποχρεώσεών τους, με αποτέλεσμα το κόστος να μετακυληθεί στους καταναλωτές και σε άλλους χρήστες του δικτύου. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι προμηθευτές αντισταθμίζονται κατάλληλα έναντι κινδύνων όταν προσφέρουν συμβάσεις σταθερής τιμής. Μια κατάλληλη στρατηγική αντιστάθμισης κινδύνου θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την πρόσβαση των προμηθευτών στην παραγωγή και την κεφαλαιοποίηση των ίδιων, καθώς και την έκθεσή τους σε μεταβολές των τιμών της αγοράς χονδρικής. **Η ύπαρξη κατάλληλων στρατηγικών αντιστάθμισης κινδύνου μπορεί να εξασφαλίζεται μέσω γενικών κανόνων που θα εποπτεύονται χωρίς τη διενέργεια ειδικής επιθεώρησης των θέσεων ή των στρατηγικών μεμονωμένων προμηθευτών. Για την εκτίμηση των στρατηγικών αντιστάθμισης κινδύνου των προμηθευτών, οι δοκιμές αντοχής και οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων θα μπορούσαν να αποτελούν κατάλληλα εργαλεία.**

- (46) Οι καταναλωτές θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν τον προμηθευτή που τους προσφέρει την τιμή και την υπηρεσία που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες τους. Η πρόοδος στην τεχνολογία μέτρησης και τοπικής μέτρησης σε συνδυασμό με την τεχνολογία των πληροφοριών και επικοινωνιών σημαίνει ότι πλέον είναι τεχνικά εφικτό να υπάρχουν περισσότεροι από ένας προμηθευτές για μία μόνο εγκατάσταση. Εάν το επιθυμούν, οι πελάτες θα πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν αυτές τις δυνατότητες για την επιλογή χωριστού προμηθευτή, ιδίως για την ηλεκτροδότηση συσκευών όπως αντλίες θερμότητας ή ηλεκτρικά οχήματα που έχουν ιδιαίτερα υψηλή κατανάλωση ή που έχουν επίσης τη δυνατότητα να μετατοπίζουν αυτόματα την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανάλογα με τα μηνύματα των τιμών. [...] **Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να επιτρέπεται στους πελάτες να καλύπτουν μέσω του ενιαίου σημείου σύνδεσης για τους χώρους τους περισσότερα από ένα σημεία μέτρησης και τιμολόγησης, έτσι ώστε διαφορετικές συσκευές να μπορούν να μετρώνται και να τροφοδοτούνται χωριστά. Θα πρέπει να υπάρχει σαφής διάκριση μεταξύ των σημείων μέτρησης. Οι κανόνες για την κατανομή των σχετικών δαπανών θα πρέπει να καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο. Ορισμένα έξυπνα συστήματα μέτρησης μπορεί να καλύπτουν άμεσα περισσότερα από ένα σημεία μέτρησης και, επομένως, να επιτρέπουν στους πελάτες να έχουν ταυτόχρονα περισσότερες από μία συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Οι προμηθευτές θα πρέπει να έχουν ευθύνη εξισορρόπησης μόνο για τα σημεία μέτρησης και τιμολόγησης τα οποία [...] προμηθεύουν. Επιπλέον, με τη διευκόλυνση ειδικών λύσεων [...] μέτρησης, [...] οι οποίες είναι συνδεδεμένες ή ενσωματωμένες σε συσκευές με ευέλικτα και ελεγχόμενα φορτία, οι τελικοί πελάτες μπορούν να συμμετέχουν σε άλλα συστήματα απόκρισης ζήτησης βάσει κινήτρων τα οποία παρέχουν υπηρεσίες ευελιξίας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και στους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής. Συνολικά, οι ρυθμίσεις αυτές αναμένεται να συμβάλουν στην αυξημένη υιοθέτηση της απόκρισης ζήτησης και στην ενδυνάμωση των καταναλωτών, επιτρέποντάς τους να έχουν μεγαλύτερο έλεγχο επί της χρήσης ενέργειας και των λογαριασμών τους, και παρέχοντας παράλληλα στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας πρόσθετη ευελιξία για την αντιμετώπιση των διακυμάνσεων της ζήτησης και της προσφοράς.**

- (47) Λόγω της αυξανόμενης πολυπλοκότητας των προσφορών ενέργειας και των διαφορετικών πρακτικών εμπορικής προώθησης, οι καταναλωτές συχνά δυσκολεύονται να κατανοήσουν πλήρως τι συμφωνούν. Ειδικότερα, υπάρχει έλλειψη σαφήνειας σχετικά με τον τρόπο καθορισμού της τιμής, τους όρους ανανέωσης της σύμβασης, τις συνέπειες της καταγγελίας της σύμβασης ή τους λόγους αλλαγής των όρων από τον προμηθευτή. Ως εκ τούτου, οι βασικές πληροφορίες σχετικά με τις προσφορές ενέργειας θα πρέπει να παρέχονται στους καταναλωτές από προμηθευτές ή συμμετέχοντες στην αγορά που δραστηριοποιούνται στη σωρευτική εκπροσώπηση με περιεκτικό και εύκολα κατανοητό τρόπο πριν από την υπογραφή της σύμβασης.
- (48) Για να εξασφαλίζεται ο αδιάλειπτος εφοδιασμός για τους καταναλωτές **ιδίως σε περιπτώσεις**[...] αδυναμίας του προμηθευτή να τηρήσει τις υποχρεώσεις του, τα κράτη μέλη θα πρέπει να[...] **εφαρμόζουν καθεστώς ύστατου προμηθευτή. Θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να [...]** ορίζουν τον ύστατο προμηθευτή[...] **είτε πριν από την εκδήλωση της αδυναμίας του προμηθευτή να τηρήσει τις υποχρεώσεις του είτε κατά τη διάρκεια αυτής. Ο εν λόγω ύστατος προμηθευτής** μπορεί να αντιμετωπίζεται ως [...] φορέας παροχής καθολικής υπηρεσίας. [...] **Ο ύστατος προμηθευτής** μπορεί να είναι το τμήμα πωλήσεων μιας κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης που εκτελεί επίσης και καθήκοντα [...] διανομής, υπό την προϋπόθεση ότι ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις διαχωρισμού της [...] οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²². Ωστόσο, αυτό δεν συνεπάγεται υποχρέωση των κρατών μελών να προμηθεύουν σε καθορισμένη ελάχιστη τιμή. **Σε περίπτωση που, πριν από την έναρξη ισχύος της εν λόγω οδηγίας, κράτος μέλος έχει ήδη ορίσει ύστατο προμηθευτή μέσω δίκαιης, διαφανούς και χωρίς διακρίσεις διαδικασίας, δεν απαιτείται νέα διαδικασία για τον ορισμό του ύστατου προμηθευτή.**

²² Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 125).

- (49) Η κοινή χρήση της ενέργειας μπορεί να δημιουργήσει ανθεκτικότητα έναντι των επιπτώσεων των υψηλών και ευμετάβλητων τιμών χονδρικής στους λογαριασμούς ενέργειας των καταναλωτών, ενδυναμώνει μια ευρύτερη ομάδα καταναλωτών που διαφορετικά δεν θα είχαν τη δυνατότητα να γίνουν ενεργοί πελάτες λόγω οικονομικών ή χωρικών περιορισμών, όπως οι ενεργειακά φτωχοί και ευάλωτοι καταναλωτές, και οδηγεί σε αυξημένη χρήση ανανεώσιμων μορφών ενέργειας μέσω της κινητοποίησης πρόσθετων ιδιωτικών επενδύσεων κεφαλαίου και της διαφοροποίησης των τρόπων αποζημίωσης. Με την ενσωμάτωση κατάλληλων τιμολογιακών μηνυμάτων και εγκαταστάσεων αποθήκευσης, η κοινή χρήση ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να θέσει τις βάσεις για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων ευελιξίας των μικρότερων καταναλωτών.
- (50) Οι ενεργοί πελάτες που έχουν στην κατοχή τους, μισθώνουν ή ενοικιάζουν εγκαταστάσεις αποθήκευσης ή παραγωγής θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να μοιράζονται την πλεονάζουσα παραγωγή **έναντι αντιτίμου ή δωρεάν** και να ενθαρρύνουν άλλους καταναλωτές να δραστηριοποιούνται ή να μοιράζονται την ανανεώσιμη ενέργεια που παράγεται ή αποθηκεύεται σε από κοινού μισθωμένες, ενοικιαζόμενες ή ιδιόκτητες εγκαταστάσεις, είτε απευθείας είτε μέσω τρίτου διαμεσολαβητή. **Κάθε πληρωμή για κοινή χρήση της πλεονάζουσας παραγωγής έναντι αντιτίμου μπορεί είτε να διευθετείται απευθείας μεταξύ ενεργών πελατών είτε να γίνεται αυτόματα μέσω πλατφόρμας εμπορίας μεταξύ ομοτίμων.** Η συμφωνία κοινής χρήσης της ενέργειας είτε βασίζεται σε σύναψη ιδιωτικού συμφωνητικού μεταξύ ενεργών πελατών είτε οργανώνεται μέσω νομικού προσώπου. Το νομικό πρόσωπο που ενσωματώνει τα κριτήρια μιας κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας, όπως ορίζεται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 [...], ή μιας ενεργειακής κοινότητας πολιτών, όπως ορίζεται στην οδηγία (ΕΕ) 2019/944 [...], μπορεί να μοιράζεται με τα μέλη του την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από εγκαταστάσεις τις οποίες έχει υπό την πλήρη ιδιοκτησία του. Το πλαίσιο προστασίας και ενδυνάμωσης για την κοινή χρήση της ενέργειας θα πρέπει να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στους ενεργειακά φτωχούς και ευάλωτους καταναλωτές.

- (51) Η κοινή χρήση ενέργειας καθιστά λειτουργική τη συλλογική κατανάλωση της αυτοπαραγόμενης ή αποθηκευμένης ηλεκτρικής ενέργειας που διοχετεύεται στο δίκτυο από περισσότερους από έναν ενεργούς πελάτες που ενεργούν από κοινού. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν την κατάλληλη υποδομή ΤΠ ώστε να καταστεί δυνατή η διοικητική αντιστοίχιση εντός ορισμένου χρονικού πλαισίου της **συνολικής μετρηθείσας κατανάλωσης του πελάτη** με αυτοπαραγόμενη ή αποθηκευμένη ανανεώσιμη ενέργεια, **η οποία αφαιρείται από τη συνολική κατανάλωση** για τον υπολογισμό της ενεργειακής συνιστώσας του λογαριασμού ενέργειας **που εκδίδεται από τον προμηθευτή του πελάτη, με αποτέλεσμα τη μείωση του λογαριασμού του πελάτη**. Η εκροή των εν λόγω εγκαταστάσεων θα πρέπει να κατανέμεται μεταξύ των συγκεντρωτικών προφίλ φορτίου των καταναλωτών βάσει στατικών, μεταβλητών ή δυναμικών μεθόδων υπολογισμού που μπορούν να προκαθορίζονται ή να συμφωνούνται από τους ενεργούς πελάτες. **Οι ενεργοί πελάτες που συμμετέχουν στην κοινή χρήση της ενέργειας είναι οικονομικά υπεύθυνοι για τις ανισορροπίες που προκαλούν, με την επιφύλαξη της δυνατότητάς τους να αναθέτουν τις ευθύνες εξισορρόπησης που υπέχουν σε άλλους συμμετέχοντες στην αγορά.** Όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των καταναλωτών που καθορίζονται σε αυτή την οδηγία ισχύουν για τους τελικούς καταναλωτές που συμμετέχουν σε συστήματα κοινής χρήσης ενέργειας. Ωστόσο, τα νοικοκυριά με εγκατεστημένη δυναμικότητα έως 10,8 kW για μονοκατοικίες και έως 50 kW για πολυκατοικίες δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις των προμηθευτών.
- (52) Οι ευάλωτοι πελάτες θα πρέπει να προστατεύονται επαρκώς από τυχόν αποσύνδεσή τους από την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας και, επίσης, δεν θα πρέπει να βρίσκονται σε θέση που να τους υποχρεώνει να αποσυνδεθούν. Ο ρόλος των προμηθευτών και όλων των αρμόδιων εθνικών αρχών για τον προσδιορισμό κατάλληλων μέτρων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, τα οποία θα πρέπει να διατίθενται σε ευάλωτους πελάτες για τη διαχείριση της χρήσης και του κόστους της ενέργειας που καταναλώνουν, παραμένει ουσιαστικής σημασίας, μεταξύ άλλων μέσω στενής συνεργασίας με τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

- (53) Οι δημόσιες παρεμβάσεις στον καθορισμό των τιμών για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας συνιστούν κατά βάση μέτρο που στρεβλώνει την αγορά. Ως εκ τούτου, οι παρεμβάσεις αυτές μπορούν να πραγματοποιούνται μόνον ως υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας και υπόκεινται σε ειδικούς όρους. Σύμφωνα με την εν λόγω οδηγία, οι ρυθμιζόμενες τιμές είναι δυνατό να παρέχονται στα ενεργειακά φτωχά και ευάλωτα νοικοκυριά, μεταξύ άλλων κάτω του κόστους, και, ως μεταβατικό μέτρο, στα νοικοκυριά και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, **ανεξάρτητα από το αν υπάρχει κρίση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας**. Σε περιόδους κρίσης, όταν αυξάνονται σημαντικά οι τιμές χονδρικής και λιανικής της ηλεκτρικής ενέργειας και αυτό έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ευρύτερη οικονομία, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επεκτείνουν, προσωρινά, την εφαρμογή ρυθμιζόμενων τιμών και στις ΜμΕ. Τόσο για τα νοικοκυριά όσο και για τις ΜμΕ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν προσωρινά τη δυνατότητα να καθορίζουν ρυθμιζόμενες τιμές κάτω του κόστους, εφόσον αυτό δεν δημιουργεί στρέβλωση μεταξύ προμηθευτών, και εφόσον οι προμηθευτές αποζημιώνονται για το κόστος της προμήθειας κάτω του κόστους **κατά τη διάρκεια κρίσης τιμών ηλεκτρικής ενέργειας**. Ωστόσο, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η εν λόγω ρύθμιση των τιμών είναι στοχευμένη και δεν δημιουργεί κίνητρα για αύξηση της κατανάλωσης. Ως εκ τούτου, η **προσωρινή παράταση της** [...] ρύθμισης των τιμών θα πρέπει να περιορίζεται στο 80 % της μέσης κατανάλωσης των νοικοκυριών όσον αφορά τα νοικοκυριά και στο 70 % της κατανάλωσης του προηγούμενου έτους όσον αφορά τις ΜμΕ. **Το Συμβούλιο, έπειτα από πρόταση** της Επιτροπής, θα πρέπει να καθορίζει, [...] **με εκτελεστική απόφαση, τότε υφίσταται περιφερειακή ή ενωσιακή κρίση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας. Η εκτίμηση του κατά πόσον υπάρχει τέτοιου είδους κρίση τιμών θα πρέπει να βασίζεται σε σύγκριση με τις τιμές σε περιόδους κανονικής λειτουργίας της αγοράς και, ως εκ τούτου, να αποκλείεται ο αντίκτυπος προηγούμενων κρίσεων. Η απόφαση** [...] θα πρέπει επίσης να διευκρινίζει τη διάρκεια ισχύος του εν λόγω καθορισμού, κατά τον οποίο ισχύει η προσωρινή παράταση των ρυθμιζόμενων τιμών, και ο οποίος μπορεί να διαρκέσει έως ένα έτος. **Όταν εξακολουθούν να ισχύουν οι προϋποθέσεις με βάση τις οποίες θεωρείται ότι υπάρχει περιφερειακή ή ενωσιακή κρίση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, το Συμβούλιο, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής** [...], θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να παρατείνει την περίοδο ισχύος της εκτελεστικής απόφασης. Η ανάθεση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων στο Συμβούλιο λαμβάνει δεόντως υπόψη την πολιτική διάσταση της απόφασης να ενεργοποιηθούν οι διευρυμένες δυνατότητες για δημόσιες παρεμβάσεις για τον καθορισμό των τιμών προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία απαιτεί λεπτή εξισορρόπηση των διαφόρων πολιτικών παραμέτρων, καθώς και των οριζόντιων επιπτώσεων μιας τέτοιας απόφασης για τα κράτη μέλη[...].

- (53α) Το υποοριακό ανώτατο επίπεδο εσόδων που εισήγαγαν τα άρθρα 6 έως 8 και το άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1854 του Συμβουλίου εξασφάλισε σε ορισμένες περιπτώσεις μια πηγή εσόδων την οποία τα κράτη μέλη χρησιμοποίησαν για να μετριάσουν τον αντίκτυπο των υψηλών τιμών ηλεκτρικής ενέργειας στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Ο κανονισμός παρέχει μέσα που θα προσφέρουν επίσης ανακούφιση στους καταναλωτές σε καιρούς που οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας είναι υψηλές· καθώς τα κράτη μέλη θα υλοποιούν τα εν λόγω μέσα, θα πρέπει επίσης να τους επιτραπεί να εφαρμόσουν υποοριακό ανώτατο επίπεδο εσόδων έως τις 30 Ιουνίου 2024. Το εν λόγω ανώτατο όριο εσόδων θα πρέπει να υπόκειται σε όρους αντίστοιχους με εκείνους που ισχύουν δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1854 του Συμβουλίου. Προκειμένου να αξιολογηθεί η εφαρμογή οιοδήποτε τέτοιου ανώτατου ορίου στα έσοδα, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει έκθεση προς το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
- (53α-α) Στον βαθμό που οποιοδήποτε από τα μέτρα που προβλέπονται σε αυτόν τον κανονισμό συνιστά κρατική ενίσχυση, οι διατάξεις που αφορούν τα εν λόγω μέτρα δεν θίγουν την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή είναι αρμόδια να εκτιμά τη συμβατότητα της κρατικής ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά.

(53β) Δεδομένου ότι η Εσθονία, η Λετονία και η Λιθουανία δεν έχουν ακόμη συγχρονιστεί με το ευρωπαϊκό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας, αντιμετωπίζουν πολύ ειδικές προκλήσεις κατά την οργάνωση αγορών εξισορρόπησης και τη βασισμένη στην αγορά προμήθεια επικουρικών υπηρεσιών. Καθώς ο συγχρονισμός προχωρεί ικανοποιητικά, ένα από τα κρίσιμα προαπαιτούμενα για τη σταθερή συγχρονισμένη λειτουργία του συστήματος είναι η διαθεσιμότητα επαρκών αποθεμάτων ισχύος εξισορρόπησης για ρύθμιση της συχνότητας. Ωστόσο, λόγω της εξάρτησής τους από τη ρωσική συγχρονισμένη περιοχή για τη διαχείριση της συχνότητας, οι βαλτικές χώρες δεν ήταν ακόμη σε θέση να αναπτύξουν δική τους λειτουργούσα αγορά εξισορρόπησης. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας αύξησε σε σημαντικό βαθμό τον κίνδυνο για την ασφάλεια του εφοδιασμού ως αποτέλεσμα της απουσίας δικών τους αγορών εξισορρόπησης.

Ως εκ τούτου, οι απαιτήσεις του άρθρου 6 παράγραφοι 9, 10 και 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 και του άρθρου 41 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2195 της Επιτροπής, οι οποίες έχουν σχεδιαστεί να εφαρμόζονται σε υφιστάμενες αγορές εξισορρόπησης, δεν αποτυπώνουν ακόμη την κατάσταση στην Εσθονία, τη Λετονία και τη Λιθουανία, δεδομένου ιδίως ότι η ανάπτυξη αγορών εξισορρόπησης απαιτεί χρόνο και νέες επενδύσεις σε ισχύ εξισορρόπησης. Η Εσθονία, η Λετονία και η Λιθουανία θα πρέπει, συνεπώς, ανεξαρτήτως των εν λόγω απαιτήσεων, να έχουν το δικαίωμα να συνάπτουν πιο μακροπρόθεσμες συμβάσεις για την προμήθεια ισχύος εξισορρόπησης για μια μεταβατική περίοδο.

(53β-α) Η Εσθονία, η Λετονία και η Λιθουανία θα πρέπει, επίσης, να εξαιρούνται από τις απαιτήσεις που θέτουν ορισμένες διατάξεις του άρθρου 40 παράγραφος 4 και του άρθρου 54 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 944/2019, στο βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο για την ασφάλεια του συστήματος για μια μεταβατική περίοδο.

(53γ) Οι μεταβατικές περίοδοι για την Εσθονία, τη Λετονία και τη Λιθουανία θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά το συντομότερο δυνατόν μετά τον συγχρονισμό, να αξιοποιηθούν για την ανάπτυξη των κατάλληλων εργαλείων για τις αγορές τα οποία θα εξασφαλίζουν βραχυπρόθεσμα αποθέματα εξισορρόπησης και άλλες απαραίτητες επικουρικές υπηρεσίες και να περιορίζονται στο χρονικό διάστημα που είναι απαραίτητο για τη διαδικασία.

- (53δ) Οι βαλτικές χώρες προβλέπεται να συγχρονιστούν με τη συγχρονισμένη περιοχή της ηπειρωτικής Ευρώπης μέσω γραμμής διπλού ηλεκτρικού κυκλώματος που θα συνδέει την Πολωνία με τη Λιθουανία. Μετά τον συγχρονισμό, η δυναμικότητα της γραμμής αυτής θα πρέπει, κατά μεγάλο μέρος, να διατηρηθεί για περιθώρια αξιοπιστίας σε περίπτωση ξαφνικής διακοπής λειτουργίας του βαλτικού συστήματος και επακόλουθων ακούσιων αποκλίσεων. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς θα πρέπει να εξακολουθούν να προσφέρουν τη μέγιστη δυναμικότητα στις διασυνοριακές συναλλαγές σε συμμόρφωση με τα λειτουργικά όρια ασφάλειας και λαμβάνοντας υπόψη πιθανές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στα συστήματα της Πολωνίας και της Λιθουανίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ανακύπτουν από διακοπές λειτουργίας των γραμμών HVDC ή από την αποσύνδεση των βαλτικών χωρών από τη συγχρονισμένη περιοχή της ηπειρωτικής Ευρώπης. Η ιδιαιτερότητα αυτής της διασύνδεσης θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής δυναμικότητας και των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης δυνάμει του άρθρου 16 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.
- (53ε) Λεδομένου ότι το κυπριακό σύστημα μεταφοράς δεν είναι συνδεδεμένο με κανένα κράτος μέλος, η Κύπρος αντιμετωπίζει πολύ ειδικές προκλήσεις κατά την οργάνωση αγορών εξισορρόπησης και την βασισμένη στην αγορά προμήθεια επικουρικών υπηρεσιών. Η Κύπρος θα πρέπει να εξαιρείται από τις απαιτήσεις του άρθρου 40 παράγραφος 4 και του άρθρου 54 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 944/2019, στον βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο για την ασφάλεια του συστήματος για μια μεταβατική περίοδο, δηλαδή έως ότου το κυπριακό σύστημα μεταφοράς συνδεθεί με άλλα κράτη μέλη μέσω γραμμών διασύνδεσης.

(53στ) Για τη στήριξη των στόχων περιβαλλοντικής προστασίας, το άρθρο 22 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ορίζει απαιτήσεις σχετικά με τα όρια εκπομπών CO₂ για τους μηχανισμούς ισχύος. Ωστόσο, κατά τη μετάβασή τους προς ένα σύστημα χωρίς ανθρακούχες εκπομπές και μετά την ενεργειακή κρίση, τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν μηχανισμούς ισχύος οι οποίοι εγκρίθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, μπορούν κατ' εξαίρεση να παρεκκλίνουν, και ως μηχανισμός έσχατης ανάγκης, από το εν λόγω όριο εκπομπών CO₂ για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Ωστόσο, η παρέκκλιση αυτή θα πρέπει να περιορίζεται στην υφιστάμενη δυναμικότητα παραγωγής που ξεκίνησε την εμπορική παραγωγή πριν από τις 4 Ιουλίου 2019, δηλαδή πριν από την έναρξη ισχύος της δέσμης μέτρων για την καθαρή ενέργεια. Εάν προηγούμενες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που πληρούσαν τα όρια εκπομπής CO₂ δεν έχουν επιφέρει την αναγκαία δυναμικότητα για την αντιμετώπιση του εντοπισθέντος ζητήματος επάρκειας, θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να οργανώνουν πρόσθετη διαδικασία σύναψης συμβάσεων η οποία να πληροί όλες τις απαιτήσεις του κεφαλαίου IV του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εκτός από εκείνες που αφορούν τα όρια εκπομπών CO₂ και μόνο για την ποσότητα ισχύος η οποία απαιτείται για την αντιμετώπιση των θεμάτων επάρκειας που έχουν εντοπιστεί. Η προμήθεια δυναμικότητας παραγωγής που δεν πληροί τα όρια εκπομπών CO₂ δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το ένα έτος. Η εφαρμογή αυτή δεν πρέπει να είναι επιζήμια για τα σχέδια απανθρακοποίησης που αναμένονται από τα κράτη μέλη.

(53ζ) Στους μηχανισμούς ισχύος θα πρέπει να μπορούν να συμμετέχουν όλοι οι πόροι που είναι σε θέση να εξασφαλίζουν τις απαιτούμενες τεχνικές επιδόσεις, συμπεριλαμβανομένων των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής που λειτουργούν με αέριο, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν το όριο εκπομπών του άρθρου 22 παράγραφος 4.

- (54) Τα μέτρα που προβλέπονται στον **παρόντα**[...] κανονισμό ισχύουν επίσης με την επιφύλαξη της εφαρμογής της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²³, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁴ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁵.
- (55) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/942 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁶, ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/943[...], η οδηγία (ΕΕ) 2019/944 [...]και η οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 [...]θα πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως.
- (56) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού και, **συγκεκριμένα, η βελτίωση του σχεδιασμού της ενοποιημένης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως η αποτροπή αδικαιολόγητα υψηλών τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας**, δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών,

²³ Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349).

²⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2016, σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς σε χρηματοπιστωτικά μέσα και χρηματοπιστωτικές συμβάσεις ή για τη μέτρηση της απόδοσης επενδυτικών κεφαλαίων, και για την τροποποίηση των οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2014/17/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 (ΕΕ L 171 της 29.6.2016, σ. 1).

²⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 1).

²⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/942 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, για την ίδρυση Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 22).

Άρθρο 1

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 [...]

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 1 τροποποιείται ως εξής:

α) το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) ο καθορισμός θεμελιωδών αρχών για εύρυθμες, ενοποιημένες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες να επιτρέπουν την χωρίς διακρίσεις πρόσβαση στην αγορά για όλους τους παρόχους πηγών ενέργειας και τους πελάτες ηλεκτρικής ενέργειας, να επιτρέπουν την ανάπτυξη προθεσμιακών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να μπορούν οι προμηθευτές και οι καταναλωτές να αντισταθμίζουν ή να προστατεύονται από τον κίνδυνο της μελλοντικής αστάθειας των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, να ενδυναμώνουν τη θέση των καταναλωτών, να εξασφαλίζουν την ανταγωνιστικότητα στην παγκόσμια αγορά, να ενισχύουν την ευελιξία μέσω της απόκρισης ζήτησης, της αποθήκευσης ενέργειας και άλλων λύσεων ευελιξίας με βάση μη ορυκτές πηγές ενέργειας, να εξασφαλίζουν την ενεργειακή απόδοση, να διευκολύνουν τη συγκέντρωση κατανεμημένης ζήτησης και προσφοράς, και να καθιστούν δυνατή την ενοποίηση της αγοράς και του τομέα και την αποζημίωση, με βάση την αγορά, της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές»

β) προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο:

«ε) η στήριξη μακροπρόθεσμων επενδύσεων στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και η παροχή στους καταναλωτές της δυνατότητας να καταστήσουν τους λογαριασμούς ενέργειας λιγότερο εξαρτημένους[...] από τις διακυμάνσεις των τιμών των βραχυπρόθεσμων αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως των τιμών των ορυκτών καυσίμων μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.»

2) Στο άρθρο 2 προστίθενται τα ακόλουθα σημεία:

- «72) “ώρα αιχμής”: η ώρα [...] **κατά την οποία, με βάση τις προβλέψεις των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και, κατά περίπτωση, των ορισθέντων διαχειριστών αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, αναμένεται η πλέον υψηλή ακαθάριστη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας [...]** ή οι πλέον υψηλές τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρική αγορά επόμενης ημέρας, λαμβανομένων υπόψη των διαζωνικών ανταλλαγών·
- 73) “εξομάλυνση αιχμών”: η ικανότητα των συμμετεχόντων στην αγορά να μειώνουν την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας τις ώρες αιχμής [...] **κατόπιν αιτήματος του [...]** διαχειριστή συστήματος μεταφοράς·
- 74) “προϊόν εξομάλυνσης αιχμών”: προϊόν βασιζόμενο στην αγορά μέσω του οποίου οι συμμετέχοντες στην αγορά μπορούν να παρέχουν εξομάλυνση αιχμών στους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς·
- 75) “εικονικός κόμβος”: μη υλική περιοχή που καλύπτει περισσότερες από μία ζώνες προσφοράς για την οποία καθορίζεται τιμή [...] **αναφοράς** βάσει μιας μεθοδολογίας·
- 76) “αμφίδρομη σύμβαση επί διαφοράς”: σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ φορέα εκμετάλλευσης εγκατάστασης ηλεκτροπαραγωγής και αντισυμβαλλομένου, συνήθως δημόσιου φορέα, ο οποίος παρέχει τόσο προστασία ελάχιστης αμοιβής όσο και όριο υπερβάλλουσας αμοιβής·[...]

- 77) “σύμβαση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας” ή “ΣΑΗΕ”: σύμβαση βάσει της οποίας νομικό ή φυσικό πρόσωπο συμφωνεί να αγοράζει ηλεκτρική ενέργεια από παραγωγό ηλεκτρικής ενέργειας σε αγοραία βάση·
- 78) [...]
- 79) “ειδική συσκευή μέτρησης[...]”: συσκευή **συνδεδεμένη**[...] με περιουσιακό στοιχείο ή ενσωματωμένη σε αυτό, η οποία **παρέχει**[...] υπηρεσίες απόκρισης ζήτησης ή υπηρεσίες ευελιξίας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ή σε διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής·
- 80) “ευελιξία”: η ικανότητα ενός συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας να προσαρμόζεται στη μεταβλητότητα των μοτίβων παραγωγής και κατανάλωσης και στη διαθεσιμότητα δικτύου, εντός των σχετικών χρονικών πλαισίων της αγοράς.»

2α.) Στο άρθρο 2, το ακόλουθο σημείο τροποποιείται ως εξής:

«μηχανισμός ισχύος»: μέτρο για να εξασφαλιστεί η επίτευξη του απαραίτητου επιπέδου επάρκειας πόρων με την παροχή αμοιβής σε πόρους για τη διαθεσιμότητά τους, εξαιρουμένων μέτρων σχετικών με επικουρικές υπηρεσίες ή διαχείριση της συμφόρησης·

3) Το άρθρο 7 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και οι NEMO, ή διορισμένη από αυτούς οντότητα, οργανώνουν από κοινού τη διαχείριση των ενοποιημένων αγορών επόμενης ημέρας και ενδοημερήσιων αγορών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1222. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και οι NEMO συνεργάζονται σε ενωσιακό επίπεδο ή, εφόσον ενδείκνυται, σε περιφερειακή βάση, προκειμένου να μεγιστοποιείται η αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των συναλλαγών επόμενης ημέρας και των ενδοημερήσιων συναλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης. Η υποχρέωση συνεργασίας δεν θίγει την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου περί ανταγωνισμού. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους που σχετίζονται με τις συναλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και οι NEMO, **ή οντότητα που ορίζεται από αυτούς**, υπόκεινται σε ρυθμιστική εποπτεία από τις ρυθμιστικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 59 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 και από τον ACER σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942.»

β) η παράγραφος 2 τροποποιείται ως εξής:

ι) το στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) μεγιστοποιούν τις ευκαιρίες για όλους τους συμμετέχοντες στην αγορά να συμμετέχουν χωρίς διακρίσεις σε διαζωνικές και ενδοζωνικές συναλλαγές, όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον πραγματικό χρόνο και σε όλες τις ζώνες προσφοράς»

ii) παρεμβάλλεται το ακόλουθο στοιχείο γα):

«γα) οργανώνονται με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ο επιμερισμός της ρευστότητας μεταξύ όλων των NEMO, τόσο για τις διαζωνικές όσο και για τις ενδοζωνικές συναλλαγές[...], **ανά πάσα στιγμή μεταξύ τους, συμπεριλαμβανομένης της λήξης προσφορών στη διαζωνική ενδοημερήσια αγορά. Ειδικότερα, οι NEMO υποβάλλουν όλες τις παραγγελίες για τα προϊόντα επόμενης ημέρας και τα ενδοημερήσια προϊόντα στην ενιαία σύζευξη επόμενης ημέρας και την ενιαία ενδοημερήσια σύζευξη έως την τελευταία χρονική στιγμή, όταν σε μια συγκεκριμένη ζώνη προσφοράς επιτρέπονται οι συναλλαγές επόμενης ημέρας και οι ενδοημερήσιες συναλλαγές. Οι NEMO δεν οργανώνουν τις συναλλαγές με προϊόντα επόμενης ημέρας και ενδοημερήσια προϊόντα εκτός της ενιαίας σύζευξης επόμενης ημέρας και της ενιαίας ενδοημερήσιας σύζευξης. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει για τους NEMO και, κατά περίπτωση, για τις επιχειρήσεις που άμεσα ή έμμεσα ασκούν έλεγχο ή οποιοδήποτε δικαίωμα σε NEMO και τις επιχειρήσεις που άμεσα ή έμμεσα ασκούν έλεγχο σε NEMO ή ελέγχονται από NEMO.»**

4) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα [...]:

« Άρθρο 7α

Προϊόν εξομάλυνσης αιχμών

1. **Όταν κηρύσσεται περιφερειακή ή ενωσιακή κρίση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με το άρθρο 66α της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 και [...] με την επιφύλαξη του άρθρου 40 παράγραφοι 5 και [...]6 της εν λόγω οδηγίας, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν σε διαχειριστές συστημάτων [...] να προμηθεύουν προϊόντα εξομάλυνσης αιχμών για την επίτευξη μείωσης της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας κατά[...] τις ώρες αιχμής. Η εν λόγω προμήθεια θα περιορίζεται στη διάρκεια που προβλέπεται στην απόφαση που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 66α παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944.**

2. [...]Οι διαχειριστές συστημάτων που επιδιώκουν την προμήθεια προϊόντος εξομάλυνσης αιχμών υποβάλλουν στη ρυθμιστική αρχή του οικείου κράτους μέλους πρόταση στην οποία καθορίζονται το μέγεθος και οι όροι για την προμήθεια **και την ενεργοποίηση** του προϊόντος εξομάλυνσης αιχμών. Η πρόταση του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις:
- α) ο προσδιορισμός του μεγέθους του προϊόντος εξομάλυνσης αιχμών βασίζεται σε ανάλυση της ανάγκης για πρόσθετη υπηρεσία με σκοπό τη διασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού[...], **του αντικτύπου του στην αγορά και των αναμενόμενων σχετικών δαπανών και οφελών**. Ο προσδιορισμός του μεγέθους λαμβάνει υπόψη την πρόβλεψη της ζήτησης, την πρόβλεψη της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,[...] την πρόβλεψη άλλων πηγών ευελιξίας στο σύστημα **και τον αντίκτυπο της τιμής χονδρικής πώλησης της εξοικονομούμενης κατανομής**. Ο προσδιορισμός του μεγέθους του προϊόντος εξομάλυνσης αιχμών περιορίζεται ώστε να διασφαλίζεται ότι **προβλεπόμενο κόστος δεν υπερβαίνει** τα αναμενόμενα οφέλη του προϊόντος[...].
 - β) η προμήθεια προϊόντος εξομάλυνσης αιχμών βασίζεται σε αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια που δεν εισάγουν διακρίσεις και περιορίζεται στην απόκριση ζήτησης·
 - γ) η προμήθεια του προϊόντος εξομάλυνσης αιχμών πραγματοποιείται με τη χρήση [...] ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών[...], **η οποία μπορεί να είναι συνεχής**, με επιλογή βάσει του χαμηλότερου κόστους εκπλήρωσης προκαθορισμένων τεχνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων·

- δ) οι συμβάσεις για προϊόν εξομάλυνσης αιχμών συνάπτονται το αργότερο [...] **μία εβδομάδα** πριν από την ενεργοποίησή του[...].
 - ε) η ενεργοποίηση του προϊόντος εξομάλυνσης αιχμών δεν μειώνει τη διαζωνική δυναμικότητα.
 - στ) η ενεργοποίηση του προϊόντος εξομάλυνσης αιχμών πραγματοποιείται [...] **πριν** από την αγορά επόμενης ημέρας **ή εντός αυτής** και [...] **ενδεχομένως με βάση προκαθορισμένη τιμή ηλεκτρικής ενέργειας**.
 - ζ) το προϊόν εξομάλυνσης αιχμών δεν συνεπάγεται την έναρξη παραγωγής **με βάση τα ορυκτά καύσιμα** πίσω από το σημείο μέτρησης.
3. Η πραγματική μείωση της κατανάλωσης που προκύπτει από την ενεργοποίηση προϊόντος εξομάλυνσης αιχμών μετράται σε σχέση με γραμμή βάσης που αντικατοπτρίζει την αναμενόμενη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς την ενεργοποίηση του προϊόντος εξομάλυνσης αιχμών. **Όταν ένας διαχειριστής** συστήματος μεταφοράς[...] **αποφασίζει να προμηθευτεί προϊόν εξομάλυνσης αιχμών σύμφωνα με την παράγραφο 1** αναπτύσσει μεθοδολογία υπολογισμού της γραμμής βάσης σε διαβούλευση με τους συμμετέχοντες στην αγορά, και την υποβάλλει στη ρυθμιστική αρχή.
4. Οι ρυθμιστικές αρχές εγκρίνουν την πρόταση των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς που επιδιώκουν την προμήθεια προϊόντος εξομάλυνσης αιχμών και τη βασική μεθοδολογία που υποβάλλονται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 ή ζητούν από τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς να τροποποιήσουν την πρόταση όταν δεν πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στις εν λόγω παραγράφους.

Ειδικές [...]συσκευές μέτρησης[...]

1. [...]Κατόπιν συναίνεσης του τελικού πελάτη, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και οι διαχειριστές συστημάτων διανομής[...] **μπορούν να** χρησιμοποιούν δεδομένα από ειδικές [...]συσκευές μέτρησης για την παρατηρησιμότητα και την εκκαθάριση υπηρεσιών απόκρισης ζήτησης και ευελιξίας, μεταξύ άλλων και από συστήματα αποθήκευσης.
 2. Σε περίπτωση που ο τελικός πελάτης δεν έχει εγκαταστήσει έξυπνο μετρητή ή σε περίπτωση που ο έξυπνος μετρητής τελικού πελάτη [...] **δεν παραχωρεί τα απαραίτητα δεδομένα για την παροχή υπηρεσιών απόκρισης ζήτησης ή ευελιξίας, μεταξύ άλλων μέσω ανεξάρτητου φορέα σφραγιστικής εκπροσώπησης, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και οι διαχειριστές συστημάτων διανομής αποδέχονται τα δεδομένα από ειδική συσκευή μέτρησης, κατά περίπτωση, για την εκκαθάριση υπηρεσιών απόκρισης ζήτησης και ευελιξίας, μεταξύ άλλων και από συστήματα αποθήκευσης, και δεν κάνουν διάκριση εις βάρος του εν λόγω τελικού πελάτη κατά την προμήθεια υπηρεσιών ευελιξίας. Η υποχρέωση αυτή εφαρμόζεται αρχής γενομένης από την εγκατάσταση της εν λόγω συσκευής και υπόκειται στη συμμόρφωση με τους κανόνες και τις απαιτήσεις που θεσπίζονται από τα κράτη μέλη δυνάμει της παραγράφου 3.**
- [...]3. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν απαιτήσεις για μια διαδικασία επικύρωσης δεδομένων ειδικών [...]συσκευών μέτρησης για τον έλεγχο και τη διασφάλιση της ποιότητας των αντίστοιχων δεδομένων.»

5) Το άρθρο 8 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. «Οι NEMO επιτρέπουν στους συμμετέχοντες στην αγορά να πραγματοποιούν συναλλαγές ενέργειας όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον πραγματικό χρόνο, και τουλάχιστον έως τη χρονική στιγμή λήξης προσφορών στη διαζωνική ενδοημερήσια αγορά. Έως την 1η Ιανουαρίου [...]2026, η χρονική στιγμή λήξης προσφορών στη διαζωνική ενδοημερήσια αγορά είναι το νωρίτερο 30 λεπτά νωρίτερα από τον πραγματικό χρόνο. Η ρυθμιστική αρχή συγκεκριμένου κράτους μέλους μπορεί, κατόπιν αιτήματος του αρμόδιου διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, να χορηγεί παρέκκλιση από την απαίτηση του πρώτου εδαφίου, έως την 1η Ιανουαρίου 2029. Το αίτημα αυτό υποβάλλεται στην οικεία ρυθμιστική αρχή και περιλαμβάνει:

α) εκτίμηση επιπτώσεων που καταδεικνύει την ανάγκη για την παρέκκλιση, με βάση τον κίνδυνο για την ασφάλεια του εφοδιασμού και λαμβανομένων υπόψη των σχολίων από τους συμμετέχοντες στην αγορά και τους NEMO, και

β) σχέδιο δράσης για τη συντόμευση της χρονικής στιγμής λήξης προσφορών στη διαζωνική ενδοημερήσια αγορά σε 30 λεπτά, το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2029.

Η ρυθμιστική αρχή δύναται, κατόπιν αιτήματος του οικείου διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, να χορηγεί περαιτέρω παρέκκλιση από την απαίτηση του πρώτου εδαφίου κατά τρία έτη κατ' ανώτατο όριο, υπολογιζόμενη από τη λήξη της περιόδου που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο. Το αίτημα αυτό του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς υποβάλλεται στην εθνική ρυθμιστική αρχή του αιτούντος διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, το ΕΛΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας και τον ACER το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2028 και περιλαμβάνει:

α) νέα εκτίμηση επιπτώσεων που να αιτιολογεί την ανάγκη για περαιτέρω παρέκκλιση, με βάση τους κινδύνους για την ασφάλεια του εφοδιασμού, λαμβανομένων υπόψη των σχολίων από τους συμμετέχοντες στην αγορά και τους NEMO,

β) αναθεωρημένο σχέδιο δράσης για τη μείωση της χρονικής στιγμής λήξης προσφορών στη διαζωνική ενδοημερήσια αγορά σε 30 λεπτά μέχρι την ημερομηνία για την οποία ζητείται παράταση και το αργότερο μέχρι την ημερομηνία που ζητήθηκε για την παρέκκλιση.

Ο ACER εκδίδει γνώμη σχετικά με τις διασυνοριακές επιπτώσεις τυχόν περαιτέρω παρέκκλισης, όπως αναφέρεται στο τρίτο εδάφιο, εντός 6 μηνών από την παραλαβή του αιτήματος για αυτήν την περαιτέρω παρέκκλιση. Η αρμόδια ρυθμιστική αρχή λαμβάνει υπόψη αυτές τις γνώμες πριν αποφασίσει σχετικά με αίτημα για περαιτέρω παρέκκλιση.»

β) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Οι NEMO παρέχουν προϊόντα για συναλλαγές στις αγορές επόμενης ημέρας και στις ενδοημερήσιες αγορές τα οποία είναι αρκετά μικρά σε μέγεθος, με ελάχιστο μέγεθος υποβολής προσφοράς 100 kW ή λιγότερο, ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική συμμετοχή της απόκρισης από την πλευρά της ζήτησης, της αποθήκευσης ενέργειας και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας, μεταξύ άλλων και της απευθείας συμμετοχής των πελατών.»

6) Το άρθρο 9 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

« Άρθρο 9

Προθεσμιακές αγορές

1. [...]Ο σχεδιασμός της προθεσμιακής αγοράς της Ένωσης βασίζεται σε περιφερειακούς εικονικούς κόμβους που υποστηρίζονται από τουλάχιστον μακροπρόθεσμα δικαιώματα μεταφοράς τα οποία εκδίδονται από διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς [...], καθιστώντας δυνατή την αντιστάθμιση του κινδύνου ως προς τις τιμές σε όλες τις ζώνες προσφοράς.
2. Είκοσι τέσσερις μήνες μετά [την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού], η Επιτροπή, αφού ολοκληρώσει εκτίμηση επιπτώσεων, εκδίδει εκτελεστική πράξη σύμφωνα με το άρθρο 59, με την οποία θεσπίζεται ο σχεδιασμός που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Ειδικότερα, η εν λόγω εκτελεστική πράξη:
 - α) περιλαμβάνει μεθοδολογία για τον καθορισμό του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής των περιφερειακών εικονικών κόμβων [...], συμπεριλαμβανομένων των ζωνών προσφοράς που συγκροτούν αυτούς τους κόμβους, με στόχο τη μεγιστοποίηση της συσχέτισης τιμών μεταξύ των τιμών αναφοράς και των τιμών των ζωνών προσφοράς που συγκροτούν περιφερειακούς εικονικούς κόμβους·
 - β) περιλαμβάνει μεθοδολογία για τον υπολογισμό των τιμών αναφοράς για τους περιφερειακούς εικονικούς κόμβους [...], με στόχο τη μεγιστοποίηση των συσχετίσεων μεταξύ της τιμής αναφοράς και των τιμών των ζωνών προσφοράς που συγκροτούν περιφερειακό εικονικό κόμβο· η εν λόγω μεθοδολογία [...]βασίζεται σε προκαθορισμένα αντικειμενικά κριτήρια·

- γ) περιλαμβάνει ορισμό των χρηματοοικονομικών μακροπρόθεσμων δικαιωμάτων μεταφοράς [...] **μεταξύ ζωνών προσφοράς [...] και των περιφερειακών εικονικών κόμβων [...] ως χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα οι συμμετέχοντες στην αγορά να αντισταθμίζουν την έκθεσή τους σε θετικές και αρνητικές διαφορές τιμών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τους όγκους και τις ληκτότητες**
- δ) μεγιστοποιεί τις ευκαιρίες διαπραγμάτευσης για προϊόντα αντιστάθμισης κινδύνου που παραπέμπουν στους **περιφερειακούς** εικονικούς κόμβους για την προθεσμιακή αγορά, καθώς και για μακροπρόθεσμα δικαιώματα μεταφοράς από ζώνες προσφοράς σε **περιφερειακούς** εικονικούς κόμβους· και
- ε) **καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο ο ενιαίος μηχανισμός κατανομής που αναφέρεται στην παράγραφο 3 παρέχει τη δυνατότητα κατανομής και διευκολύνει τη διαπραγμάτευση μακροπρόθεσμων δικαιωμάτων μεταφοράς.**

2. [...]

- 3. Ο ενιαίος μηχανισμός κατανομής που θεσπίστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1719 **ενεργεί ως οντότητα που παρέχει τη δυνατότητα κατανομής και διευκολύνει τη διαπραγμάτευση μακροπρόθεσμων δικαιωμάτων μεταφοράς για λογαριασμό των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς. Έχει τη νομική μορφή που αναφέρεται στο παράρτημα II της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁷.**

²⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, σχετικά με ορισμένες πτυχές του εταιρικού δικαίου (ΕΕ L 169 της 30.6.2017, σ. 46).

4. [...]

5. Όταν μια ρυθμιστική αρχή θεωρεί ότι δεν υπάρχουν επαρκείς διαθέσιμες ευκαιρίες αντιστάθμισης του κινδύνου για τους συμμετέχοντες στην αγορά, και κατόπιν διαβούλευσης με τις σχετικές αρμόδιες για τις χρηματοπιστωτικές αγορές αρχές σε περίπτωση που οι προθεσμιακές αγορές αφορούν χρηματοπιστωτικά μέσα όπως ορίζονται **στο άρθρο 4 παράγραφος 1 [...]** **σημείο 15) της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου**²⁸, μπορεί να απαιτεί από τα χρηματιστήρια ηλεκτρικής ενέργειας ή τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς να εφαρμόζουν πρόσθετα μέτρα, όπως δραστηριότητες ειδικής διαπραγμάτευσης, για τη βελτίωση της ρευστότητας της προθεσμιακής αγοράς. [...]

²⁸ **Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349).**

6. Με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης περί ανταγωνισμού, καθώς και της οδηγίας 2014/65/ΕΕ, του κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁹ και του κανονισμού (ΕΕ) 600/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁰, οι διαχειριστές αγοράς μπορούν [...] να αναπτύσσουν προθεσμιακά προϊόντα αντιστάθμισης κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων μακροπρόθεσμων προϊόντων αντιστάθμισης κινδύνου, ώστε να παρέχουν στους συμμετέχοντες στην αγορά, συμπεριλαμβανομένων των ιδιοκτητών εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κατάλληλες δυνατότητες για την αντιστάθμιση των χρηματοοικονομικών κινδύνων από τις διακυμάνσεις των τιμών. Τα κράτη μέλη δεν απαιτούν να μπορεί να περιορίζεται αυτή η δραστηριότητα αντιστάθμισης σε συναλλαγές εντός ενός κράτους μέλους ή μίας ζώνης προσφοράς.

²⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 1).

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 600/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 84)

7) Το άρθρο 18 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Οι μεθοδολογίες τιμολόγησης απηχούν σταθερά κόστη για τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής και εξετάζουν το ενδεχόμενο χρήσης κεφαλαίου και λειτουργικών δαπανών για την παροχή κατάλληλων κινήτρων στους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένων των προληπτικών επενδύσεων, προκειμένου να αυξηθεί η αποδοτικότητα, συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής απόδοσης, να προαχθεί η ενοποίηση της αγοράς, **η ενσωμάτωση της ανανεώσιμης ενέργειας** και η ασφάλεια εφοδιασμού, να στηριχθεί η χρήση υπηρεσιών ευελιξίας, οι αποδοτικές **και έγκαιρες** επενδύσεις, μεταξύ άλλων λύσεις βελτιστοποίησης του υφιστάμενου δικτύου και διευκόλυνσης της **ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένων** της απόκρισης ζήτησης, **της αποθήκευσης ενέργειας**, και των συναφών ερευνητικών δραστηριοτήτων, και να διευκολυνθεί η καινοτομία προς το συμφέρον των καταναλωτών σε πεδία όπως της ψηφιοποίησης, των υπηρεσιών ευελιξίας και της διασύνδεσης».

β) η παράγραφος 8 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«8. Οι μεθοδολογίες τιμολογίων μεταφοράς και διανομής παρέχουν κίνητρα στους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής για την πιο αποδοτική οικονομικά λειτουργία και την ανάπτυξη των δικτύων τους, μεταξύ άλλων μέσω της παροχής υπηρεσιών. Για τον σκοπό αυτόν, οι ρυθμιστικές αρχές αναγνωρίζουν τις σχετικές δαπάνες ως επιλέξιμες, τις περιλαμβάνουν στα τιμολόγια μεταφοράς και διανομής και, **όπου αρμόζει**, καθιερώνουν στόχους επιδόσεων προκειμένου να παρέχονται κίνητρα στους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής για να βελτιώνουν την αποδοτικότητα στα δίκτυά τους, μεταξύ άλλων μέσω της ενεργειακής απόδοσης, της χρήσης υπηρεσιών ευελιξίας και της ανάπτυξης έξυπνων δικτύων και έξυπνων συστημάτων μέτρησης.»

- γ) στην παράγραφο 9, το στοιχείο στ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «στ) τις μεθόδους για τη διασφάλιση της διαφάνειας κατά τον καθορισμό και τη διάρθρωση των τιμολογίων, συμπεριλαμβανομένων των προληπτικών επενδύσεων.»
- δ) στην παράγραφο 9 προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο[...]:
- «θ) κίνητρα για αποδοτικές επενδύσεις σε δίκτυα, μεταξύ άλλων σε πόρους ευελιξίας και ευέλικτες συμφωνίες σύνδεσης.»
- 8) στο άρθρο 19, η παράγραφος 2 τροποποιείται ως εξής:
- α) το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «β) η διατήρηση ή αύξηση των διαζωνικών δυναμιכוτήτων μέσω βελτιστοποίησης της χρήσης υφιστάμενων γραμμών διασύνδεσης χάρη σε συντονισμένα διορθωτικά μέτρα, κατά περίπτωση, ή η κάλυψη δαπανών που προκύπτουν από επενδύσεις στο δίκτυο για τη μείωση της συμφόρησης των γραμμών διασύνδεσης· ή»

β) προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο [...]:

«γ) η αποζημίωση διαχειριστών υπεράκτιων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές σε υπεράκτια ζώνη προσφοράς που συνδέεται απευθείας με δύο ή περισσότερες, εάν η πρόσβαση σε διασυνδεδεμένες αγορές έχει μειωθεί με τρόπο που έχει ως αποτέλεσμα οι διαχειριστές υπεράκτιων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές να μην είναι σε θέση να εξάγουν την ηλεκτροπαραγωγική τους ικανότητα στην αγορά και, όπου αρμόζει, αντίστοιχη μείωση της τιμής στην υπεράκτια ζώνη προσφοράς, σε σύγκριση με τις περιπτώσεις όπου δεν μειώνεται η ικανότητα. Η αποζημίωση εφαρμόζεται όταν ένας ή περισσότεροι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς δεν έχουν [...]καταστήσει διαθέσιμη τη [...] δυναμικότητα που καθορίστηκε με τη συμφωνία σύνδεσης στη γραμμή διασύνδεσης ή δεν έχουν διαθέσει τη δυναμικότητα στα κρίσιμα στοιχεία δικτύου [...] σύμφωνα με τους κανόνες υπολογισμού της δυναμικότητας του άρθρου 16 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943. Σε ετήσια βάση, η αποζημίωση αυτή δεν υπερβαίνει το συνολικό εισόδημα συμφόρησης από γραμμές διασύνδεσης μεταξύ των οικείων ζωνών προσφοράς[...].»

9) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο κεφάλαιο [...]:

« Κεφάλαιο IIIα

Ειδικά επενδυτικά κίνητρα για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για την απανθρακοποίηση.

1. **Με την επιφύλαξη της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, τα κράτη μέλη [...] προωθούν την αξιοποίηση[...] των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (ΣΑΗΕ), μεταξύ άλλων αίροντας τους αδικαιολόγητους φραγμούς και τις διαδικασίες ή τα τέλη που είναι δυσανάλογα και εισάγουν διακρίσεις, με σκοπό την προβλεψιμότητα των τιμών και[...] την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο ενοποιημένο εθνικό τους σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα όσον αφορά τη διάσταση της απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές[...] που αναφέρεται στο άρθρο 4 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999, διατηρώντας παράλληλα ανταγωνιστικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας που διαθέτουν ρευστότητα.**
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι υπάρχουν μέσα [...] για τη μείωση των χρηματοοικονομικών κινδύνων που συνδέονται με την αθέτηση πληρωμών από τους αγοραστές στο πλαίσιο των ΣΑΗΕ και είναι προσβάσιμα στους πελάτες που αντιμετωπίζουν φραγμούς εισόδου στην αγορά των ΣΑΗΕ και δεν αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες. **Τα εν λόγω μέσα μπορούν να περιλαμβάνουν, ενδεικτικά, συστήματα εγγύησης του Δημοσίου σε τιμές αγοράς, ιδιωτικές εγγυήσεις ή μηχανισμούς συγκέντρωσης της ζήτησης για ΣΑΗΕ, σε συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία της Ένωσης[...].** Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη [...] **μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τους σχετικούς μηχανισμούς σε επίπεδο Ένωσης[...]. Τα κράτη μέλη [...] μπορούν να καθορίζουν ποιες κατηγορίες πελατών αφορούν τα εν λόγω μέσα, εφαρμόζοντας κριτήρια που δεν εισάγουν διακρίσεις.**
3. **Με την επιφύλαξη των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ, [...] εάν ένα σύστημα[...]**εγγυήσεων για τις ΣΑΗΕ **υποστηρίζεται από το κράτος μέλος[...],** περιλαμβάνει διατάξεις για την αποφυγή της μείωσης της ρευστότητας στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και δεν παρέχει στήριξη για την αγορά παραγωγής από ορυκτά καύσιμα.

4. [...]Τα καθεστώτα **στήριξης** για την ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές[...] επιτρέπουν τη συμμετοχή έργων που δεσμεύουν μέρος της ηλεκτρικής ενέργειας προς πώληση μέσω ΣΑΗΕ ή άλλων ρυθμίσεων βασιζόμενων στην αγορά.
5. **Κατά τον σχεδιασμό των εν λόγω καθεστώτων στήριξης, τα κράτη μέλη** [...] **προσπαθούν** να κάνουν χρήση κριτηρίων αξιολόγησης για την παροχή κινήτρων **στους προσφέροντες με σκοπό τη διευκόλυνση της** πρόσβασης [...] **των** [...] πελατών που αντιμετωπίζουν φραγμούς εισόδου **στην αγορά των ΣΑΗΕ, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν επηρεάζει αρνητικά τον ανταγωνισμό στην αγορά.** Ειδικότερα, τα εν λόγω κριτήρια αξιολόγησης μπορεί να δίνουν προτεραιότητα στους προσφέροντες που υποβάλλουν υπογεγραμμένη ΣΑΗΕ ή δέσμευση υπογραφής ΣΑΗΕ για μέρος της παραγωγής του έργου από έναν ή περισσότερους δυνητικούς αγοραστές που αντιμετωπίζουν φραγμούς εισόδου στην αγορά ΣΑΗΕ.
- [...]6. Οι ΣΑΗΕ προσδιορίζουν τη ζώνη προσφοράς παράδοσης και την ευθύνη για την εξασφάλιση των διαζωνικών δικαιωμάτων μεταφοράς σε περίπτωση αλλαγής της ζώνης προσφοράς σύμφωνα με το άρθρο 14.
- [...]7. Οι ΣΑΗΕ καθορίζουν τους όρους υπό τους οποίους οι πελάτες και οι παραγωγοί μπορούν να αποχωρήσουν από τις ΣΑΗΕ, όπως τυχόν ισχύοντα τέλη εξόδου και προθεσμίες προειδοποίησης, σε [...] **συμμόρφωση** με την ενωσιακή νομοθεσία περί ανταγωνισμού.

Καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών με τη μορφή αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς για[...] επενδύσεις [...]

1. Τα καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών για [...] επενδύσεις σε νέες εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής από τις πηγές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 λαμβάνουν τη μορφή αμφίδρομων [...] συμβάσεων επί διαφοράς. [...]

Το πρώτο εδάφιο ισχύει για συμβάσεις στο πλαίσιο καθεστώτων άμεσης στήριξης των τιμών για επενδύσεις σε νέα παραγωγή, που συνάπτονται μετά το πέρας τριών ετών από [την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού]. Για τα υβριδικά υβριδικά περιουσιακά στοιχεία που συνδέονται με δύο ή περισσότερες ζώνες προσφοράς, η μεταβατική περίοδος είναι πέντε έτη μετά από [η ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού].

Η συμμετοχή συμμετεχόντων στην αγορά στα καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών με τη μορφή αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς είναι προαιρετική.

- 1α. Όλα τα καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών με τη μορφή αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς σχεδιάζονται προκειμένου να:
 - α) διατηρούνται κίνητρα για την αποτελεσματική λειτουργία και συμμετοχή των εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, ειδικότερα δε ώστε να αντανακλώνται οι συνθήκες της αγοράς.

- β) αποτρέπονται τυχόν στρεβλωτικές επιπτώσεις του καθεστώτος στήριξης στις αποφάσεις λειτουργίας, κατανομής και συντήρησης της εγκατάστασης ηλεκτροπαραγωγής ή στη συμπεριφορά υποβολής προσφορών σε αγορές επόμενης ημέρας, ενδοημερήσιες αγορές, αγορές επικουρικών υπηρεσιών και αγορές εξισορρόπησης·
 - γ) διασφαλίζεται ότι το επίπεδο της προστασίας της ελάχιστης αμοιβής και του προς τα άνω ορίου της υπερβάλλουσας αμοιβής ευθυγραμμίζονται με το κόστος της νέας επένδυσης, τα έσοδα της αγοράς, και εγγυώνται τη μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητα της εγκατάστασης ηλεκτροπαραγωγής, αποφεύγοντας παράλληλα την υπεραντιστάθμιση·
 - δ) αποφεύγονται αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών στην εσωτερική αγορά, ιδίως με τον καθορισμό των ποσών της αμοιβής μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, η οποία είναι ανοικτή, σαφής, διαφανής και δεν επιφέρει διακρίσεις. Στις περιπτώσεις που δεν μπορεί να γίνει ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, οι συμβάσεις επί διαφοράς —και οι εφαρμοζόμενες τιμές άσκησης— σχεδιάζονται ώστε να διασφαλίζεται ότι η διανομή των εσόδων στις επιχειρήσεις δεν δημιουργεί αδικαιολόγητες στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό και το εμπόριο στην εσωτερική αγορά.
 - ε) αποφεύγονται στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών στην εσωτερική αγορά που προκύπτουν από τη διανομή των εσόδων στις επιχειρήσεις.
- 1β. Κατά την αξιολόγηση αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς σύμφωνα με τα άρθρα 107 και 108 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις αρχές σχεδιασμού σύμφωνα με την παράγραφο 1α.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται σε [...] επενδύσεις σε **νέα** παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από τις ακόλουθες πηγές:

- α) αιολική ενέργεια·
- β) ηλιακή ενέργεια·
- γ) γεωθερμική ενέργεια·
- δ) υδροηλεκτρική ενέργεια χωρίς ταμιευτήρα·
- ε) πυρηνική ενέργεια.

3. **Τα έσοδα, ή το ισοδύναμο σε οικονομική αξία των εν λόγω εσόδων, που προκύπτουν από** καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών με τη μορφή αμφίδρομων συμβάσεων επί διαφοράς **που αναφέρονται στην παράγραφο 1:**

[...] [...]διανέμονται στους τελικούς πελάτες.

Με την επιφύλαξη της απαίτησης του πρώτου εδαφίου, τα έσοδα ή το ισοδύναμο σε οικονομική αξία των εν λόγω εσόδων, μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του κόστους των καθεστώτων άμεσης[...] στήριξης των τιμών ή των επενδύσεων για τη μείωση του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας για [...]τους τελικούς πελάτες[...].

Η διανομή των εσόδων στους τελικούς πελάτες [...] είναι σχεδιασμένη έτσι ώστε να διατηρούνται τα κίνητρα να μειώσουν την κατανάλωσή τους ή να τη μετατοπίσουν σε περιόδους κατά τις οποίες οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας είναι χαμηλές και να μην υπονομεύεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας.

[...] [...]Η[...] διανομή[...] των εσόδων στους τελικούς [...] πελάτες είναι[...] σχεδιασμένη[...] έτσι ώστε να **διατηρούνται** [...]τα κίνητρα [...]να μειώσουν την κατανάλωσή τους ή να τη μετατοπίσουν σε περιόδους κατά τις οποίες οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας είναι χαμηλές και να μην υπονομεύεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας.

4. **Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 τρίτο εδάφιο της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρέσουν τις μικρής κλίμακας εγκαταστάσεις ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και τα έργα επίδειξης από την υποχρέωση της παραγράφου 1.**

Άρθρο 19γ

Αξιολόγηση των αναγκών ευελιξίας

1. **Το αργότερο ένα έτος μετά την έγκριση, από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER), της μεθοδολογίας σύμφωνα με την παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, [...] και στη συνέχεια κάθε δύο χρόνια, η ρυθμιστική αρχή, ή άλλη αρχή ή οντότητα που ορίζεται από κράτος μέλος, εγκρίνει [...] έκθεση σχετικά με την ανάγκη [...] ευελιξίας για περίοδο τουλάχιστον 5 ετών, προκειμένου να διασφαλισθεί αποτελεσματικά η ασφάλεια του εφοδιασμού και να απανθρακοποιηθεί το [...] σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη την ολοκλήρωση διαφορετικών τομέων, καθώς και τον διασυνδεδεμένο χαρακτήρα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Η έκθεση λαμβάνει υπόψη την αξιολόγηση επάρκειας πόρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και τις εθνικές αξιολογήσεις επάρκειας πόρων σύμφωνα με το άρθρο 20 του παρόντος κανονισμού.** Η έκθεση βασίζεται στα δεδομένα και τις αναλύσεις που παρέχουν οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής του εν λόγω κράτους μέλους σύμφωνα με την παράγραφο 3[...] και χρησιμοποιεί τη μεθοδολογία σύμφωνα με την παράγραφο [...] 4 και, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, πρόσθετα δεδομένα και αναλύσεις. Σε περίπτωση που το κράτος μέλος έχει ορίσει διαχειριστή συστημάτων μεταφοράς για τον σκοπό αυτόν, η ρυθμιστική αρχή εγκρίνει ή τροποποιεί την έκθεση.

2. Η έκθεση **τουλάχιστον**:
- α) αξιολογεί την ανάγκη ευελιξίας [...], **τουλάχιστον σε εποχική, ημερήσια ή ωριαία βάση**, για την ενσωμάτωση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας·
 - β) [...] εξετάζει [...] το δυναμικό των **πόρων** ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα, όπως η απόκριση [...] ζήτησης και η αποθήκευση **ενέργειας**, **συμπεριλαμβανομένων της συγκέντρωσης και της διασύνδεσης**, για την κάλυψη αυτής της ανάγκης, τόσο σε επίπεδο μεταφοράς όσο και σε επίπεδο διανομής [...] ·
 - γ) αξιολογεί τους φραγμούς στην ευελιξία της αγοράς και **προτείνει σχετικά μέτρα μετριασμού· και**
 - δ) **λαμβάνει υπόψη την ευελιξία [...] που αναμένεται να διαθέτουν άλλα κράτη μέλη.**
3. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής κάθε κράτους μέλους παρέχουν στη ρυθμιστική αρχή ή, **κατά περίπτωση, στην αρχή ή οντότητα που έχει οριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 1** τα δεδομένα και τις αναλύσεις που απαιτούνται για την εκπόνηση της έκθεσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1. **Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η ρυθμιστική αρχή ή, κατά περίπτωση, η αρχή ή η οντότητα που έχει οριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 μπορεί να ζητεί από τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής να παρέχουν πρόσθετα στοιχεία για την έκθεση, πέραν των απαιτήσεων της παραγράφου 4.**
4. Το ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας και ο φορέας ΔΣΔ της ΕΕ συντονίζουν τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής όσον αφορά τα δεδομένα και τις αναλύσεις που πρέπει να παρέχονται σύμφωνα με την παράγραφο 2. Ειδικότερα:
- α) καθορίζουν το είδος [...] και τον μορφότυπο **των δεδομένων** που παρέχουν οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής στις ρυθμιστικές αρχές·

- β) αναπτύσσουν μεθοδολογία για την ανάλυση των αναγκών ευελιξίας από τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής, λαμβάνοντας υπόψη τουλάχιστον όλες τις **διαθέσιμες** [...]πηγές [...]και τις προγραμματισμένες επενδύσεις **σε** [...] διασύνδεση **και ευελιξία σε** [...] επίπεδο μεταφοράς και διανομής, καθώς και την ανάγκη απανθρακοποίησης του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας.
5. Το ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας και ο φορέας ΔΣΔ της ΕΕ συνεργάζονται στενά μεταξύ τους όσον αφορά τον συντονισμό των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και διανομής.
6. Έως εννέα μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού [...], το ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας και ο φορέας ΔΣΔ της ΕΕ υποβάλλουν από κοινού στον ACER πρόταση σχετικά με το είδος και τον μορφότυπο των δεδομένων που πρέπει να υποβληθούν στις ρυθμιστικές αρχές και τη μεθοδολογία που αναφέρεται στην παράγραφο [...] 4. Εντός τριών μηνών από την παραλαβή της πρότασης, ο ACER είτε εγκρίνει είτε τροποποιεί την πρόταση. Στην τελευταία περίπτωση, ο ACER διαβουλεύεται με το ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας και τον φορέα ΔΣΔ της ΕΕ πριν από την έγκριση των τροποποιήσεων. Η εγκριθείσα πρόταση δημοσιεύεται στον ιστότοπο του ACER.
7. Οι ρυθμιστικές αρχές ή, κατά περίπτωση, η αρχή ή η οντότητα που έχει **οριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 1** υποβάλλουν τις εκθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στον ACER και τις δημοσιεύουν. Εντός 12 μηνών από την παραλαβή των εκθέσεων, ο ACER εκδίδει έκθεση στην οποία τις αναλύει και διατυπώνει συστάσεις για ζητήματα διασυνοριακού ενδιαφέροντος όσον αφορά τις διαπιστώσεις των ρυθμιστικών αρχών ή, **κατά περίπτωση, της αρχής ή της οντότητας που έχει οριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 1, συμπεριλαμβανομένων συστάσεων για την άρση των φραγμών στην είσοδο πόρων ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα.**

Ενδεικτικός εθνικός στόχος για ευελιξία [...] **χωρίς ορυκτά καύσιμα**

[...] **Το αργότερο 6 μήνες μετά την υποβολή της [...] έκθεσης σύμφωνα με το άρθρο 19γ παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού**, κάθε κράτος μέλος καθορίζει, **βάσει της εν λόγω έκθεσης**, ενδεικτικό εθνικό στόχο για **ευελιξία χωρίς ορυκτά καύσιμα**, ειδικότερα δε για απόκριση[...] ζήτησης και αποθήκευση ενέργειας. **Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτύχουν αυτόν τον στόχο αίροντας τους φραγμούς που εντοπίζονται στην αγορά ή υλοποιώντας τις εντοπιζόμενες δυνατότητες των πόρων ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα**. Αυτός ο ενδεικτικός εθνικός στόχος αποτυπώνεται επίσης στα ενοποιημένα εθνικά σχέδια των κρατών μελών για την ενέργεια και το κλίμα στη διάσταση «εσωτερική αγορά ενέργειας» σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4 και 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και στις ενοποιημένες διετείς εκθέσεις προόδου τους σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999. **Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν ενδεικτικούς στόχους πριν από την πρώτη υποβολή της έκθεσης σύμφωνα με το άρθρο 19γ παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού.**

Συστήματα ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα

1. [...] Όταν οι επενδύσεις σε ευελιξία χωρίς ορυκτά καύσιμα δεν επαρκούν για την επίτευξη του ενδεικτικού εθνικού στόχου ή, κατά περίπτωση, των προσωρινών ενδεικτικών στόχων που προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 19δ, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν καθεστώτα στήριξης της ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα τα οποία συνίστανται σε πληρωμές για τη διαθέσιμη ισχύ ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα με την επιφύλαξη των άρθρων 12 και 13.
2. [...] Η δυνατότητα των κρατών μελών να εφαρμόζουν μέτρα σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν τα εμποδίζει να επιδιώκουν τους οικείους ενδεικτικούς στόχους που προσδιορίζονται [...] στο άρθρο 19δ με άλλα μέσα.
3. [...]

Αρχές σχεδιασμού καθεστώτων στήριξης της ευελιξίας **χωρίς ορυκτά καύσιμα**

[...] **Τα συστήματα ευελιξίας** χωρίς ορυκτά καύσιμα [...] που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 19[...] παράγραφο **ε1**):

- α) δεν υπερβαίνουν τα απαιτούμενα για [...] **την επίτευξη του ενδεικτικού εθνικού στόχου ή, κατά περίπτωση, του προσωρινού ενδεικτικού στόχου**, που προσδιορίζεται [...] **σύμφωνα με το άρθρο 19δ**, με οικονομικά αποδοτικό τρόπο·
- β) περιορίζονται σε νέες επενδύσεις **σε πόρους** ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα, όπως στην απόκριση [...] ζήτησης και στην αποθήκευση **ενέργειας**·
- γ) [...] δεν συνεπάγονται έναρξη παραγωγής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα πίσω από το σημείο μέτρησης·
- δ) επιλέγουν παρόχους ισχύος μέσω ανοικτής, διαφανούς, ανταγωνιστικής και οικονομικά αποδοτικής διαδικασίας που δεν εισάγει διακρίσεις·
- ε) αποτρέπουν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις στην αποτελεσματική λειτουργία των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης κινήτρων αποτελεσματικής λειτουργίας και ενδείξεων τιμών και της έκθεσης σε διακύμανση των τιμών και σε κίνδυνο αγοράς·
- στ) παρέχουν κίνητρα ενσωμάτωσης στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας με βάση και γνώμονα την αγορά, αποφεύγοντας παράλληλα τις περιττές στρεβλώσεις των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και λαμβάνοντας υπόψη το κόστος που ενδέχεται να προκύψει λόγω της ενσωμάτωσης της ανανεώσιμης ενέργειας στο σύστημα και τη σταθερότητα του δικτύου·

- ζ) καθορίζουν ένα ελάχιστο επίπεδο συμμετοχής στην αγορά όσον αφορά την ενεργοποιημένη ενέργεια, το οποίο λαμβάνει υπόψη τις τεχνικές ιδιαιτερότητες [...]του περιουσιακού στοιχείου που παρέχει την ευελιξία·
- η) επιβάλλουν κατάλληλες κυρώσεις στους παρόχους ισχύος που δεν τηρούν το ελάχιστο επίπεδο συμμετοχής στην αγορά που αναφέρεται στο στοιχείο ζ) ή δεν ακολουθούν τα κίνητρα αποτελεσματικής λειτουργίας και τις ενδείξεις [...]τιμών που αναφέρονται στο στοιχείο ε)·

[...] [...]

9α) Το άρθρο 21 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

« 1. Τα κράτη μέλη μπορούν, κατά την εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με τα άρθρα 107, 108 και 109 της ΣΛΕΕ, να θεσπίσουν μηχανισμούς ισχύος.

β) η παράγραφος 7 διαγράφεται.

γ) η παράγραφος 8 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

8. Οι μηχανισμοί ισχύος εγκρίνονται από την Επιτροπή για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 10 έτη. Η ποσότητα των δεσμευμένης ισχύος μειώνεται με βάση τα σχέδια εφαρμογής που αναφέρονται στο άρθρο 20. Τα κράτη μέλη συνεχίζουν να εφαρμόζουν το σχέδιο εφαρμογής μετά την εισαγωγή του μηχανισμού ισχύος.»

9β) Στο άρθρο 22 παράγραφος 1 το στοιχείο α) διαγράφεται.

10) Στο άρθρο 37 παράγραφος 1 το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) διενέργεια συντονισμένου υπολογισμού της δυναμικότητας σύμφωνα με τις μεθοδολογίες που αναπτύσσονται δυνάμει της κατευθυντήριας γραμμής για τη μελλοντική κατανομή δυναμικότητας, της κατευθυντήριας γραμμής για την κατανομή της δυναμικότητας και τη διαχείριση της συμφόρησης και της κατευθυντήριας γραμμής για την εξισορρόπηση της ηλεκτρικής ενέργειας που εκδίδονται βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 714/2009.»

11) Το άρθρο 50 τροποποιείται ως εξής:

α) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος [...]:

«4α. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς παρέχουν επίσης σαφείς και διαφανείς πληροφορίες στους χρήστες του συστήματος σχετικά με την κατάσταση και την επεξεργασία των αιτήσεων σύνδεσής τους. Παρέχουν τις πληροφορίες αυτές εντός τριών μηνών από την υποβολή της αίτησης.»

12) Στο άρθρο 57 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος [...]:

«3. Οι διαχειριστές συστημάτων διανομής και μεταφοράς συνεργάζονται μεταξύ τους για τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τη διαθέσιμη δυναμικότητα για νέες συνδέσεις στις αντίστοιχες περιοχές λειτουργίας τους με συνεπή τρόπο και για την παροχή επαρκούς λεπτομερούς προβολής στους φορείς ανάπτυξης νέων ενεργειακών έργων και σε άλλους δυνητικούς χρήστες του δικτύου.»

13) Στο άρθρο 59 παράγραφος 1, το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) κανόνες για την κατανομή δυναμικότητας και τη διαχείριση της συμφόρησης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 και των άρθρων 7 έως 10, των άρθρων 13 έως 17, του άρθρου 19 και των άρθρων 35 έως 37 του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων κανόνων περί της μεθοδολογίας και των διαδικασιών υπολογισμού δυναμικότητας επόμενης ημέρας, των ενδοημερήσιων συναλλαγών και μελλοντικής κατανομής, των μοντέλων δικτύου, της διαμόρφωσης ζώνης προσφοράς, της ανακατανομής και αντίρροπης συναλλαγής, των αλγόριθμων συναλλαγών, της ενιαίας σύζευξης επόμενης ημέρας και της ενιαίας ενδοημερήσιας σύζευξης, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας διαχείρισης από μία μεμονωμένη οντότητα, της παγίωσης της κατανεμημένης διαζωνικής δυναμικότητας, της διανομής των εσόδων συμφόρησης, **των περιφερειακών εικονικών κόμβων για την προθεσμιακή αγορά, της κατανομής και της διευκόλυνσης της διαπραγμάτευσης** χρηματοοικονομικών μακροπρόθεσμων δικαιωμάτων μεταφοράς από τον ενιαίο μηχανισμό κατανομής, της αντιστάθμισης κινδύνων διαζωνικής μεταφοράς, των διαδικασιών υποβολής προσφορών, και του κόστους διαχείρισης της κατανομής δυναμικότητας και διαχείρισης της συμφόρησης:[...]»

13α) Στο άρθρο 64 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος [...]:

«2α. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 6 παράγραφος 9 και τα άρθρα 10 και 11, η Εσθονία, η Λετονία και η Λιθουανία, μπορούν να συνάπτουν χρηματοοικονομικές συμβάσεις για ισχύ εξισορρόπησης έως και πέντε έτη πριν από την έναρξη της παροχής της ισχύος εξισορρόπησης. Η διάρκεια των εν λόγω συμβάσεων δεν υπερβαίνει τα οκτώ έτη από την ένταξη της Εσθονίας, της Λετονίας και της Λιθουανίας στην ηπειρωτική ευρωπαϊκή συγχρονισμένη περιοχή.

Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές της Εσθονίας, της Λετονίας και της Λιθουανίας μπορούν να επιτρέπουν στους εγχώριους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς να κατανέμουν διαζωνική δυναμικότητα με διαδικασία βασιζόμενη στην αγορά, όπως προβλέπεται στο άρθρο 41 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2195 της Επιτροπής, χωρίς περιορισμούς του όγκου, έως έξι μήνες από την πλήρη εφαρμογή και λειτουργία της διαδικασίας από κοινού βελτιστοποιημένης κατανομής σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2195 της Επιτροπής.»

13β) Στο άρθρο 64, εισάγεται η ακόλουθη παράγραφος:

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 22 παράγραφος 4 στοιχείο β), τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν η δυναμικότητα παραγωγής που ξεκίνησε εμπορική παραγωγή πριν από τις 4 Ιουλίου 2019 και εκπέμπει πάνω από 550 g CO₂ ορυκτής προέλευσης ανά kWh ηλεκτρικής ενέργειας να μπορεί, κατ' εξαίρεση, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τα άρθρα 107 και 108 της ΣΛΕΕ, να δεσμεύεται ή να λαμβάνει πληρωμές ή δεσμεύσεις για μελλοντικές πληρωμές στο πλαίσιο μηχανισμού ισχύος που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή αξιολογεί τον αντίκτυπο του αιτήματος όσον αφορά τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και μπορεί, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τα άρθρα 107 και 108 της ΣΛΕΕ, να χορηγήσει την άδεια, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το κράτος μέλος έχει διενεργήσει, μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22, η οποία αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση της συμμετοχής παρόχων ισχύος που πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 22 παράγραφος 4, όταν η περίοδος σύναψης της σύμβασης καλύπτει τουλάχιστον την περίοδο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028·
- β) η ποσότητα ισχύος που προσφέρεται στο πλαίσιο της ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών που αναφέρεται στο στοιχείο α) δεν επαρκεί για την αντιμετώπιση του ζητήματος επάρκειας, όπως προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 1, για την περίοδο ανάθεσης που καλύπτει η εν λόγω διαδικασία υποβολής προσφορών·

γ) η δυναμικότητα παραγωγής που εκπέμπει περισσότερα από 550 g CO₂ ορυκτής προέλευσης ανά kWh ηλεκτρικής ενέργειας δεσμεύεται ή λαμβάνει πληρωμές ή δεσμεύσεις για μελλοντικές πληρωμές για περίοδο που δεν υπερβαίνει το ένα έτος και παρέχεται μέσω πρόσθετης διαδικασίας σύναψης συμβάσεων η οποία συμμορφώνεται με όλες τις απαιτήσεις του άρθρου 22 εκτός από εκείνες που ορίζονται στην παράγραφο 4 στοιχείο β) και μόνο για την ποσότητα ισχύος η οποία απαιτείται για την αντιμετώπιση των θεμάτων επάρκειας που έχουν εντοπιστεί. Η παρέκκλιση δυνάμει της παρούσας παραγράφου μπορεί να εφαρμοστεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028.

13γ) Στο άρθρο 69 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 1α:

1α) Το αργότερο ένα μήνα μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λεπτομερή έκθεση στην οποία προβαίνει σε αξιολόγηση των δυνατοτήτων εξορθολογισμού και απλούστευσης της διαδικασίας εφαρμογής μηχανισμού ισχύος βάσει του κεφαλαίου IV του παρόντος κανονισμού, ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αντιμετωπίσουν εγκαίρως τα θέματα επάρκειας. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή ζητεί από τον Οργανισμό να τροποποιήσει τη μεθοδολογία για την αξιολόγηση της επάρκειας των πόρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο του άρθρου 23 σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στα άρθρα 23 και 27, ανάλογα με την περίπτωση.

Το αργότερο τρεις μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή υποβάλλει, μετά από διαβούλευση με τα κράτη μέλη, προτάσεις με σκοπό την απλούστευση της διαδικασίας αξιολόγησης των μηχανισμών ισχύος, κατά περίπτωση.

14) Προστίθεται το ακόλουθο άρθρο [...]:

« Άρθρο 69α

Αλληλεπίδραση με τη χρηματοπιστωτική νομοθεσία της Ένωσης

Καμία διάταξη του παρόντος κανονισμού δεν παρεκκλίνει από τις διατάξεις της οδηγίας 2014/65, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014, όταν οι συμμετέχοντες στην αγορά ή οι διαχειριστές της αγοράς ασκούν δραστηριότητες που σχετίζονται ιδίως με χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως ορίζονται στο **άρθρο 4 παράγραφος 1**[...] **σημείο 15)** της οδηγίας (ΕΕ) 2014/65.»

15) Στο παράρτημα I, το σημείο 1.2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1.2. Ο συντονισμένος υπολογισμός δυναμικότητας πραγματοποιείται για όλα τα χρονικά πλαίσια κατανομής».

Άρθρο 2

[Το άρθρο 2 θα αφαιρεθεί από τον παρόντα τροποποιητικό κανονισμό και θα καταστεί αυτοτελής οδηγία για την τροποποίηση των οδηγιών (ΕΕ) 2018/2001 και (ΕΕ) 2019/944 — το κείμενο μεταφέρθηκε μετά το άρθρο 5].

Άρθρο 3

[Το άρθρο 3 θα αφαιρεθεί από τον παρόντα τροποποιητικό κανονισμό και θα καταστεί αυτοτελής οδηγία για την τροποποίηση των οδηγιών (ΕΕ) 2018/2001 και (ΕΕ) 2019/944 — το κείμενο μεταφέρθηκε μετά το άρθρο 5].

Άρθρο 4

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942 [...]

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/942 τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:

α) Το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) διατυπώνει γνώμες και συστάσεις προς τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, το ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας, το ΕΔΔΣΜ φυσικού αερίου, τον φορέα ΔΣΔ της ΕΕ, τον ενιαίο μηχανισμό κατανομής που θεσπίστηκε βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1719 της Επιτροπής³¹, **την οντότητα που έχει οριστεί για τη διαχείριση της ενοποιημένης αγοράς επόμενης ημέρας και της ενδοημερήσιας αγοράς, κατά περίπτωση**, τα περιφερειακά κέντρα συντονισμού [...] και τους ορισθέντες διαχειριστές αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας[...]

³¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1719 της Επιτροπής, της 26ης Σεπτεμβρίου 2016, σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριας γραμμής για τη μελλοντική κατανομή δυναμικότητας (ΕΕ L 259 της 27.9.2016, σ. 42»).

β) Το στοιχείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ) εκδίδει ατομικές αποφάσεις σχετικά με την παροχή πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2, το άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο β), και το άρθρο 8 στοιχείο γ)· σχετικά με την έγκριση μεθοδολογιών, όρων και προϋποθέσεων σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4, το άρθρο 5 παράγραφοι 2, 3 και 4· σχετικά με την επανεξέταση των ζωνών προσφοράς σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 7· σχετικά με τεχνικά ζητήματα σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1· σχετικά με τη διαιτησία μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 10· σχετικά με τα περιφερειακά συντονιστικά κέντρα όπως αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο α)· σχετικά με την έγκριση και τροποποίηση μεθοδολογιών και υπολογισμών και τεχνικών προδιαγραφών όπως αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1· σχετικά με την έγκριση και τροποποίηση μεθοδολογιών όπως αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 3· σχετικά με τις αποφάσεις εξαιρέσεων όπως αναφέρονται στο άρθρο 10· σχετικά με τις υποδομές σύμφωνα με το άρθρο 11 στοιχείο δ)· σχετικά με την ακεραιότητα και τη διαφάνεια της αγοράς χονδρικής σύμφωνα με το άρθρο 12,[...]· και σχετικά με την έγκριση και την τροποποίηση προτάσεων του ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας και του φορέα ΔΣΔ της ΕΕ σχετικά με τη μεθοδολογία όσον αφορά τα δεδομένα και την ανάλυση που πρέπει να παρέχονται σε σχέση με τις ανάγκες ευελιξίας σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 10. »·

2) Στο άρθρο 3 παράγραφος 2, προστίθεται το ακόλουθο [...] εδάφιο:

« Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται επίσης στον ενιαίο μηχανισμό κατανομής που θεσπίστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1719 και **στην οντότητα που έχει οριστεί για τη διαχείριση της ενοποιημένης αγοράς επόμενης ημέρας και της ενδοημερήσιας αγοράς, κατά περίπτωση.**»·”

3) Στο άρθρο 4 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος [...]:

«9. Οι παράγραφοι 6, 7 και 8 εφαρμόζονται επίσης στον ενιαίο μηχανισμό κατανομής που θεσπίστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1719 **και στην οντότητα που έχει οριστεί για τη διαχείριση της ενοποιημένης αγοράς επόμενης ημέρας και της ενδοημερήσιας αγοράς, κατά περίπτωση.**»

4) Στο άρθρο 5 παράγραφος 8, προστίθεται το ακόλουθο [...] εδάφιο:

« Ο ACER παρακολουθεί τον ενιαίο μηχανισμό κατανομής που θεσπίστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1719 **και την οντότητα που έχει οριστεί για τη διαχείριση της ενοποιημένης αγοράς επόμενης ημέρας και της ενδοημερήσιας αγοράς, κατά περίπτωση.**»

5) [...]

[...] [...]

6) Στο άρθρο 5 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος [...]:

«10. Ο ACER εγκρίνει και, εφόσον απαιτείται, τροποποιεί την κοινή πρόταση του ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας και του φορέα ΔΣΔ της ΕΕ σχετικά με τη μεθοδολογία όσον αφορά τα δεδομένα και την ανάλυση που πρέπει να παρέχονται σε σχέση με τις ανάγκες ευελιξίας σύμφωνα με το άρθρο 19 [...]γ παράγραφος (4[...]) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.»

6α) Στο άρθρο 6, η παράγραφος 9 τροποποιείται ως εξής:

Ο ACER υποβάλλει γνώμες στην οικεία ρυθμιστική αρχή και στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 και το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.»

7) Στο άρθρο 15 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος [...]:

«5. Ο ACER εκδίδει έκθεση στην οποία αναλύονται οι εθνικές εκτιμήσεις των αναγκών ευελιξίας και διατυπώνονται συστάσεις για ζητήματα διασυνοριακού ενδιαφέροντος όσον αφορά τις διαπιστώσεις των ρυθμιστικών αρχών σύμφωνα με το άρθρο 19γ [...]παράγραφος 7[...] του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.»»

Άρθρο 5

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την {...} **εικοστή** ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος

Άρθρο 2

Τροποποιήσεις στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 και στην οδηγία (ΕΕ) 2019/944 για τη βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης³²

[Τα ακόλουθα άρθρα 1 και 2 ήταν προηγουμένως τα άρθρα 2 και 3 του κανονισμού]

Η οδηγία (ΕΕ) 2019/944 [...]τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:

α) α) τα σημεία 8) και 49) [...]αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«8) “ενεργός πελάτης”: τελικός πελάτης ή η ομάδα τελικών πελατών που δρουν από κοινού οι οποίοι καταναλώνουν ή αποθηκεύουν ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται στους χώρους τους εντός καθορισμένων ορίων ή αυτοπαραγόμενη ή κοινόχρηστη ηλεκτρική ενέργεια σε άλλους χώρους εντός της ίδιας ζώνης προσφοράς, ή πωλούν αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια ή συμμετέχουν σε προγράμματα ευελιξίας ή ενεργειακής απόδοσης, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω δραστηριότητες δεν αποτελούν την κύρια εμπορική ή επαγγελματική τους δραστηριότητα·»

49) «επικουρική υπηρεσία μη σχετική με τη συχνότητα»: υπηρεσία που χρησιμοποιείται από διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή διαχειριστή συστήματος διανομής για τον έλεγχο τάσης σταθερής κατάστασης, ταχείες εγχύσεις έργου ρεύματος, αδράνεια για σταθερότητα των τοπικών δικτύων, ρεύμα βραχυκυκλώσεως, ικανότητα επανεκκίνησης από ολική διακοπή, ικανότητα λειτουργίας νησίδας και εξομάλυνση αιχμών·»·«

³² Θα προστεθούν αιτιολογικές σκέψεις.

β) προστίθενται τα ακόλουθα στοιχεία:

«15α) “σύμβαση ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθερή τιμή”: σύμβαση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ προμηθευτή και τελικού πελάτη, η οποία εγγυάται τους ίδιους συμβατικούς όρους, συμπεριλαμβανομένης της τιμής, **καθ’ όλη τη διάρκεια της σύμβασης**, ενώ μπορεί, στο πλαίσιο σταθερής τιμής, να περιλαμβάνει ευέλικτο στοιχείο, για παράδειγμα, με διακυμάνσεις τιμών αιχμής και εκτός αιχμής·

10α) “κοινή χρήση ηλεκτρικής ενέργειας”: η αυτοκατανάλωση ανανεώσιμης ενέργειας από ενεργούς πελάτες, η οποία:

- α) είτε παράγεται ή αποθηκεύεται εκτός των εγκαταστάσεων ή σε χώρους μεταξύ τους από εγκατάσταση που έχουν στην ιδιοκτησία τους, μισθώνουν, ενοικιάζουν πλήρως ή εν μέρει· ή
- β) περιλαμβάνεται σε δικαίωμα το οποίο τους έχει μεταβιβαστεί από άλλον ενεργό πελάτη είτε δωρεάν είτε επί πληρωμή.

[...] [...]

24α) “ύστατος προμηθευτής”: προμηθευτής που ορίζεται [...] να αναλάβει την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε πελάτες προμηθευτή που έχει παύσει να λειτουργεί·

- 2) Το άρθρο 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

« Άρθρο 4

Ελευθερία επιλογής προμηθευτή

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλοι οι πελάτες να είναι ελεύθεροι να αγοράζουν ηλεκτρική ενέργεια από τον προμηθευτή της επιλογής τους. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι όλοι οι πελάτες είναι ελεύθεροι να συνάπτουν ταυτόχρονα περισσότερες από μία συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και ότι, για τον σκοπό αυτόν, οι πελάτες δικαιούνται να διαθέτουν περισσότερα από ένα σημεία μέτρησης και τιμολόγησης που καλύπτονται από το ενιαίο σημείο σύνδεσης για τις εγκαταστάσεις τους.»

- 3) Το άρθρο 11 τροποποιείται ως εξής:

α) Ο τίτλος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

« Δικαίωμα σύναψης σύμβασης ορισμένου χρόνου, σταθερής τιμής και δυναμικής τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας»

β) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι το εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο παρέχει τη δυνατότητα στους προμηθευτές να παρέχουν συμβάσεις ορισμένου χρόνου, σταθερής τιμής και δυναμικής τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες που διαθέτουν έξυπνο μετρητή μπορούν να ζητούν τη σύναψη σύμβασης δυναμικής τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας και ότι όλοι οι τελικοί πελάτες μπορούν να ζητούν τη σύναψη σύμβασης ηλεκτρικής ενέργειας ορισμένου χρόνου, σταθερής τιμής, διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους, από τουλάχιστον έναν προμηθευτή και από κάθε προμηθευτή που έχει περισσότερους από 200 000 τελικούς πελάτες.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν προμηθευτή με περισσότερους από 200 000 τελικούς πελάτες από την υποχρέωση να προσφέρει συμβάσεις ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ενέργειας σε σταθερή τιμή, αν ο εν λόγω προμηθευτής προσφέρει μόνο συμβάσεις δυναμικής τιμολόγησης και η εξαίρεση δεν έχει αρνητική επίπτωση στον ανταγωνισμό ή επαρκή επιλογή συμβάσεων ορισμένου χρόνου για την προμήθεια ενέργειας σε σταθερή τιμή.»

γ) Προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος [...]:

«1α. Πριν από τη σύναψη ή την παράταση οποιασδήποτε σύμβασης, παρέχεται στους τελικούς πελάτες περίληψη των βασικών όρων της σύμβασης με εμφανή τρόπο και με περιεκτική και απλή διατύπωση. Η εν λόγω περίληψη περιλαμβάνει τουλάχιστον πληροφορίες σχετικά με τη συνολική τιμή **και την ανάλυσή της**, τις προσφορές, τις πρόσθετες υπηρεσίες [...] **και** τις εκπτώσεις και [...] **εκθέτει τα δικαιώματα που** αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχεία α), β), δ), ε) και στ). Η Επιτροπή παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τις πληροφορίες αυτές.» »

δ) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες έχουν ολοκληρωμένη ενημέρωση από τους προμηθευτές σχετικά με τις ευκαιρίες, το κόστος και τους κινδύνους [...]των αντίστοιχων ειδών συμβάσεων ηλεκτρικής ενέργειας και διασφαλίζουν ότι οι προμηθευτές υποχρεούνται να ενημερώνουν καταλλήλως τους τελικούς πελάτες, επίσης σχετικά με την ανάγκη εγκατάστασης κατάλληλου μετρητή ηλεκτρικής ενέργειας. Οι ρυθμιστικές αρχές παρακολουθούν τις εξελίξεις της αγοράς, αξιολογούν τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από τα νέα προϊόντα και τις νέες υπηρεσίες, και αντιμετωπίζουν τις καταχρηστικές πρακτικές.»*

4) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

« Άρθρο 15α»

Δικαίωμα στην κοινή χρήση ηλεκτρικής ενέργειας

1. Όλα τα νοικοκυριά, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και οι δημόσιοι φορείς έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στην κοινή χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας ως ενεργοί πελάτες.

[...]2. Οι ενεργοί πελάτες δικαιούνται να μοιράζονται μεταξύ τους την ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές βάσει ιδιωτικών συμφωνιών ή μέσω νομικής οντότητας.

[...]3. Οι ενεργοί πελάτες μπορούν να χρησιμοποιούν τρίτο μέρος που έχει την ιδιότητα ιδιοκτήτη ή διαχειριστή για την εγκατάσταση, λειτουργία, συμπεριλαμβανομένης της μέτρησης και της συντήρησης, εγκατάστασης αποθήκευσης ή παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές με σκοπό τη διευκόλυνση της κοινής χρήσης της ενέργειας, χωρίς το εν λόγω τρίτο μέρος να θεωρείται ενεργός πελάτης.

[...]4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ενεργοί πελάτες που συμμετέχουν σε κοινή χρήση ενέργειας:

[...]α) δικαιούνται να συμψηφίζουν την κοινόχρηστη ηλεκτρική ενέργεια με τη συνολική μετρηθείσα κατανάλωσή τους εντός χρονικού διαστήματος που δεν υπερβαίνει την περίοδο εκκαθάρισης ανισορροπιών ισοζυγίου και με την επιφύλαξη των εφαρμοστέων φόρων, εισφορών και τελών δικτύου·

[...]β) επωφελούνται από όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ως τελικοί πελάτες δυνάμει της παρούσας οδηγίας, εκτός από την περίπτωση κοινής χρήσης της ενέργειας μεταξύ νοικοκυριών με εγκατεστημένη δυναμικότητα έως 10,8 kW **για μονοκατοικίες [όπως καθορίζεται στην αναθεωρημένη οδηγία 2021/557 για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές]** και έως 50 kW για πολυκατοικίες [...] **[όπως καθορίζεται στην οδηγία 2021/802 για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων]**·

[...]γ) έχουν πρόσβαση σε υποδείγματα συμβάσεων με δίκαιους και διαφανείς όρους και προϋποθέσεις για συμφωνίες [...] **κοινής χρήσης ενέργειας** μεταξύ νοικοκυριών και για συμφωνίες μίσθωσης, ενοικίασης ή επένδυσης σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης και παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές με σκοπό την κοινή χρήση της ενέργειας· σε περίπτωση διαφορών που προκύπτουν σχετικά με τις εν λόγω συμφωνίες, οι τελικοί πελάτες έχουν πρόσβαση σε εξωδικαστική επίλυση διαφορών σύμφωνα με το άρθρο 26·

[...]δ) δεν υπόκεινται σε άδικη μεταχείριση που δημιουργεί διακρίσεις από συμμετέχοντες στην αγορά ή από τα υπεύθυνα για την ισορροπία μέρη τους·

[...]ε) ενημερώνονται για τη δυνατότητα αλλαγών στις ζώνες προσφοράς σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 και για το γεγονός ότι το δικαίωμα κοινής χρήσης ενέργειας περιορίζεται εντός της ίδιας ζώνης προσφοράς.

[...]5. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι σχετικοί διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς ή διανομής ή άλλοι ορισθέντες φορείς:

[...]α) παρακολουθούν, συλλέγουν, επικυρώνουν και κοινοποιούν δεδομένα μέτρησης που σχετίζονται με την κοινόχρηστη ηλεκτρική ενέργεια στους σχετικούς τελικούς πελάτες και συμμετέχοντες στην αγορά τουλάχιστον κάθε μήνα, και σύμφωνα με το άρθρο 23·

[...]β) παρέχουν σχετικό αρμόδιο επικοινωνίας για την καταχώριση ρυθμίσεων κοινής χρήσης ενέργειας, λαμβάνουν πληροφορίες για τα σχετικά σημεία μέτρησης, τις αλλαγές στη θέση και τη συμμετοχή και, κατά περίπτωση, επικυρώνουν τις μεθόδους υπολογισμού με σαφή, διαφανή και έγκαιρο τρόπο·

[...]6. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα που δεν εισάγουν διακρίσεις για να διασφαλίσουν ότι τα ενεργειακά φτωχά και ευάλωτα νοικοκυριά μπορούν να έχουν πρόσβαση σε συστήματα κοινής χρήσης ενέργειας. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν μέτρα χρηματοδοτικής στήριξης ή ποσοτώσεις κατανομής της παραγωγής.

7. Το παρόν άρθρο δεν θίγει το δικαίωμα των πελατών να επιλέγουν τον προμηθευτή τους σύμφωνα με το άρθρο 4 και τους εφαρμοστέους εθνικούς κανόνες για την εξουσιοδότηση των προμηθευτών.

Άρθρο 18α

Διαχείριση κινδύνου από τους προμηθευτές

1. Οι ρυθμιστικές [...] αρχές, ή, σε περίπτωση που κράτος μέλος έχει ορίσει άλλη ανεξάρτητη αρμόδια αρχή για τον σκοπό αυτόν, η εν λόγω ορισθείσα αρμόδια αρχή, διασφαλίζουν ότι οι προμηθευτές διαθέτουν και εφαρμόζουν κατάλληλες στρατηγικές αντιστάθμισης για τον περιορισμό του κινδύνου που ενέχουν οι μεταβολές στη προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας χονδρικής στην οικονομική βιωσιμότητα των συμβάσεών τους με τους πελάτες, διατηρώντας παράλληλα τη ρευστότητα και τα μηνύματα των τιμών από τις βραχυπρόθεσμες αγορές.
2. Οι στρατηγικές αντιστάθμισης κινδύνου των προμηθευτών μπορεί να περιλαμβάνουν τη χρήση συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Όταν υπάρχουν επαρκώς ανεπτυγμένες αγορές για συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας που επιτρέπουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν να καλύπτεται ένα ποσοστό της έκθεσης των προμηθευτών στον κίνδυνο μεταβολών των τιμών χονδρικής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας για ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές οι οποίες αντιστοιχούν στη διάρκεια της έκθεσης των προμηθευτών σε κίνδυνο από την πλευρά των καταναλωτών, υπό την προϋπόθεση της συμμόρφωσης με το ενωσιακό δίκαιο περί ανταγωνισμού.
3. Τα κράτη μέλη προσπαθούν να διασφαλίσουν τη δυνατότητα πρόσβασης των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών και των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας στα προϊόντα αντιστάθμισης κινδύνου.»

5) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα [...] **άρθρα:**

« Άρθρο 27α

Ύστατος προμηθευτής

1. Τα κράτη μέλη [...] **εφαρμόζουν καθεστώς ύστατου προμηθευτή για να εξασφαλίσουν τη συνέχιση της προμήθειας** τουλάχιστον για τους οικιακούς πελάτες. Οι ύστατοι προμηθευτές ορίζονται με δίκαιη, [...] και χωρίς διακρίσεις διαδικασία.
2. Οι τελικοί πελάτες που μεταβιβάζονται σε ύστατους προμηθευτές δεν χάνουν τα δικαιώματά τους ως πελάτες, ιδίως τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 4, 10, 12, 14, 18 και 26.
3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι ύστατους προμηθευτές κοινοποιούν αμέσως τους όρους και τις προϋποθέσεις στους μεταβιβαζόμενους πελάτες και εξασφαλίζουν αδιάλειπτη συνέχεια της υπηρεσίας για τους εν λόγω πελάτες για τουλάχιστον 6 μήνες.
4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι τελικοί πελάτες να ενημερώνονται και να ενθαρρύνονται να στραφούν σε προσφορά που βασίζεται στην αγορά.
5. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από [...] ύστατο προμηθευτή να παρέχει ηλεκτρική ενέργεια σε οικιακούς πελάτες που δεν λαμβάνουν προσφορές βασιζόμενες στην αγορά. Σε τέτοιες περιπτώσεις, εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5.»

Άρθρο 28α

Προστασία ευάλωτων πελατών από αποσυνδέσεις

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ευάλωτοι πελάτες προστατεύονται από αποσυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας. Η εν λόγω προστασία προβλέπεται στο πλαίσιο της έννοιας των ευάλωτων πελατών σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 1 [...] και με την επιφύλαξη των μέτρων που ορίζονται στο άρθρο 10 παράγραφος 11.»

6) Στο άρθρο 27, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι όλοι οι οικιακοί πελάτες και, όπου κρίνεται σκόπιμο από τα κράτη μέλη, οι μικρές επιχειρήσεις απολαμβάνουν της καθολικής υπηρεσίας, δηλαδή του δικαιώματος να προμηθεύονται ηλεκτρική ενέργεια συγκεκριμένης ποιότητας εντός του εδάφους τους σε ανταγωνιστικές, εύκολα και άμεσα συγκρίσιμες και διαφανείς τιμές που δεν εισάγουν διακρίσεις. Για να διασφαλίσουν την παροχή καθολικής υπηρεσίας, τα κράτη μέλη επιβάλλουν στις εταιρείες διανομής την υποχρέωση σύνδεσης των πελατών με το δίκτυό τους υπό όρους, προϋποθέσεις και τιμολόγια που καθορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 59 παράγραφος 7. Η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να ενισχύουν τη θέση των οικιακών και των μικρών και μεσαίων μη οικιακών καταναλωτών στην αγορά, με τη διεύρυνση των δυνατοτήτων για προαιρετική σωρευτική εκπροσώπηση αυτής της κατηγορίας των πελατών.»

7) Στο άρθρο 31, η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Ο διαχειριστής συστήματος διανομής παρέχει στους χρήστες του συστήματος τις πληροφορίες που χρειάζονται για την αποτελεσματική πρόσβαση στο σύστημα, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης του. Ειδικότερα, ο διαχειριστής συστήματος διανομής δημοσιεύει με σαφή και διαφανή τρόπο πληροφορίες σχετικά με τη διαθέσιμη δυναμικότητα για νέες συνδέσεις στην περιοχή λειτουργίας του, μεταξύ άλλων, σε περιοχές με συμφόρηση, σχετικά με το εάν μπορούν να εξυπηρετηθούν ευέλικτες συνδέσεις αποθήκευσης ενέργειας, και επικαιροποιεί τις εν λόγω πληροφορίες τακτικά, τουλάχιστον ανά τρίμηνο.

Οι διαχειριστές συστημάτων διανομής παρέχουν επίσης σαφείς και διαφανείς πληροφορίες στους χρήστες του συστήματος σχετικά με την κατάσταση και την επεξεργασία των αιτημάτων σύνδεσής τους. Παρέχουν τις πληροφορίες αυτές εντός τριών μηνών από την υποβολή της αίτησης.»

3α. Τα κράτη μέλη δύνανται να αποφασίζουν να μην εφαρμόσουν την παράγραφο 3 στις ολοκληρωμένες επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες εξυπηρετούν λιγότερους από 100 000 συνδεδεμένους πελάτες ή εξυπηρετούν μικρά απομονωμένα συστήματα.»

8) Στο άρθρο 40, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος[...]:

[...]

«6α. Οι απαιτήσεις των παραγράφων 5 και 6 δεν εφαρμόζονται όσον αφορά το προϊόν εξομάλυνσης αιχμών που αποτελεί αντικείμενο προμήθειας σύμφωνα με το άρθρο 7α του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.»

9) Το άρθρο 59 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 1, [...]το **στοιχείο γ)** αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) [...] σε στενή συνεργασία με τις άλλες ρυθμιστικές αρχές, να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση του ενιαίου μηχανισμού κατανομής που θεσπίστηκε βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1719, **της οντότητας που έχει οριστεί για τη διαχείριση της ενοποιημένης αγοράς επόμενης ημέρας και της ενδοημερήσιας αγοράς, κατά περίπτωση, του ΕΔΔΣΜ** ηλεκτρικής ενέργειας και του φορέα ΔΣΔ της ΕΕ προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την παρούσα οδηγία, τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/943, τους κώδικες δικτύου και τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδονται δυνάμει των άρθρων 59, 60 και 61 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, και από άλλη συναφή ενωσιακή νομοθεσία, μεταξύ άλλων, όσον αφορά διασυνοριακά θέματα, και τις αποφάσεις του ACER, και να εντοπίζει ταχέως από κοινού τη μη συμμόρφωση του ενιαίου μηχανισμού κατανομής, του ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας και του φορέα ΔΣΔ της ΕΕ με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους· εάν οι ρυθμιστικές αρχές δεν έχουν κατορθώσει να καταλήξουν σε συμφωνία εντός τεσσάρων μηνών από την έναρξη των διαβουλεύσεων προκειμένου να εντοπισθεί από κοινού η μη συμμόρφωση, το θέμα παραπέμπεται στον ACER για λήψη απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942·»·

β) Στην παράγραφο 1, το [...]στοιχείο κστ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«κστ)[...]: να παρακολουθεί την άρση αδικαιολόγητων εμποδίων και περιορισμών στην ανάπτυξη της κατανάλωσης αυτοπαραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας και των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών, συμπεριλαμβανομένων[...] **εμποδίων και περιορισμών που αποτρέπουν** τη σύνδεση ευέλικτης κατανεμημένης παραγωγής ενέργειας εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος[...]»[...]

γ) η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Η ρυθμιστική αρχή που βρίσκεται στο κράτος μέλος στο οποίο εδρεύει ο ενιαίος μηχανισμός κατανομής, **η οντότητα που έχει οριστεί για τη διαχείριση της ενοποιημένης αγοράς επόμενης ημέρας και της ενδοημερήσιας αγοράς, κατά περίπτωση,** το ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας ή ο φορέας ΔΣΔ της ΕΕ έχει την εξουσία να επιβάλλει αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις στους εν λόγω φορείς όταν δεν συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την παρούσα οδηγία, τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/943 ή προς τυχόν σχετικές, νομικά δεσμευτικές αποφάσεις των ρυθμιστικών αρχών ή του ACER ή να προτείνει σε αρμόδιο δικαστήριο να επιβάλλει τις εν λόγω κυρώσεις.»

9α) Στο άρθρο 66, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 6:

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 40 παράγραφος 4, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς στην Εσθονία, τη Λετονία και τη Λιθουανία είναι σε θέση να βασίζονται σε υπηρεσίες εξισορρόπησης που παρέχονται από εγχώριους προμηθευτές αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, εταιρείες συνδεδεμένες με διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και άλλες εγκαταστάσεις που βρίσκονται στην κυριότητα διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς.

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 54 παράγραφος 2, η Εσθονία, η Λετονία και η Λιθουανία μπορούν να επιτρέπουν στους οικείους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και σε συνδεδεμένες εταιρείες να έχουν υπό την κυριότητά τους, να αναπτύσσουν, να διαχειρίζονται και να εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις αποθήκευσης χωρίς να ακολουθούν ανοικτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία σύναψης συμβάσεων, και μπορούν να επιτρέπουν στις εν λόγω εγκαταστάσεις αποθήκευσης να αγοράζουν ή να πωλούν ηλεκτρική ενέργεια στις αγορές εξισορρόπησης

Οι παρεκκλίσεις από το άρθρο 40 παράγραφος 4 και από το άρθρο 54 παράγραφος 2 εφαρμόζονται για περίοδο διάρκειας έως τριών ετών από την ένταξη της Εσθονίας, της Λετονίας και της Λιθουανίας στην ηπειρωτική ευρωπαϊκή συγχρονισμένη περιοχή. Εάν κρίνεται αναγκαίο για τη διατήρηση της ασφάλειας του εφοδιασμού, η Επιτροπή μπορεί να χορηγήσει παράταση της αρχικής περιόδου τριών ετών κατά πέντε έτη το ανώτερο.

9β) Στο άρθρο 66 προστίθεται η ακόλουθη νέα παράγραφος:

7. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 40 παράγραφος 4 και το άρθρο 54 παράγραφος 2, η Κύπρος μπορεί να επιτρέπει στον οικείο διαχειριστή συστήματος μεταφοράς να έχει υπό την κυριότητά του, να αναπτύσσει, να διαχειρίζεται και να εκμεταλλεύεται εγκαταστάσεις αποθήκευσης χωρίς να ακολουθεί ανοικτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία σύναψης συμβάσεων.

Οι παρεκκλίσεις από το άρθρο 40 παράγραφος 4 και το άρθρο 54 παράγραφος 2 εφαρμόζονται έως ότου το σύστημα μεταφοράς στην Κύπρο συνδεθεί με τα συστήματα μεταφοράς άλλων κρατών μελών μέσω διασύνδεσης.

10) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο [...]:

« Άρθρο 66α

Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή ηλεκτρική ενέργεια στη διάρκεια κρίσης των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας

1. Το Συμβούλιο, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, μέσω εκτελεστικής [...]απόφασης, **μπορεί να κηρύξει περιφερειακή ή ενωσιακή κρίση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:**

α) πολύ υψηλές **μέσες** τιμές στις αγορές χονδρικής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, πολλαπλάσιες κατά τουλάχιστον δύομισι φορές σε σχέση με τη μέση τιμή κατά τα προηγούμενα 5 έτη, οι οποίες αναμένεται να διατηρηθούν για τουλάχιστον 6 μήνες. **Για τον υπολογισμό της μέσης τιμής κατά τα προηγούμενα 5 έτη δεν λαμβάνεται υπόψη το έτος 2022 και οι περίοδοι εκείνες για τις οποίες κηρύχθηκε περιφερειακή ή ενωσιακή κρίση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας.**

- β) σημειώνονται απότομες αυξήσεις των τιμών λιανικής της ηλεκτρικής ενέργειας [...] **της τάξης του 70 %**, οι οποίες αναμένεται να συνεχιστούν για τουλάχιστον [...]3 μήνες· και
- γ) η ευρύτερη οικονομία επηρεάζεται αρνητικά από τις αυξήσεις των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας.
2. Η [...] απόφαση με την οποία κηρύσσεται περιφερειακή ή ενωσιακή κρίση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας **προσδιορίζει** την περίοδο ισχύος της εν λόγω απόφασης, η οποία μπορεί να διαρκέσει έως ένα έτος. **Η περίοδος αυτή μπορεί να παραταθεί σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στην παράγραφο 7 για συναπτές περιόδους διάρκειας το πολύ ενός έτους.**
3. **Η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση για την κήρυξη περιφερειακής ή ενωσιακής κρίσης τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, στην οποία περιλαμβάνει την προτεινόμενη περίοδο ισχύος της απόφασης, εφόσον κρίνει ότι πληρούνται οι όροι που αναφέρονται στην παράγραφο 1.**
4. **Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να τροποποιήσει πρόταση της Επιτροπής που υποβάλλεται σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 7.**
5. Όταν [...] **το Συμβούλιο** έχει εκδώσει απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της εν λόγω απόφασης, να προβαίνουν σε στοχευμένες δημόσιες παρεμβάσεις στον καθορισμό των τιμών για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Οι εν λόγω δημόσιες παρεμβάσεις:
- α) περιορίζονται στο 70 % κατ' ανώτατο όριο της κατανάλωσης του δικαιούχου κατά την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους και διατηρούν κίνητρο για μείωση της ζήτησης·
- β) πληρούν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφοι 4 και (7)·
- γ) κατά περίπτωση, πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 4.

6. Όταν το Συμβούλιο[...] έχει εκδώσει απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν, κατά τη διάρκεια ισχύος της εν λόγω απόφασης, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 5 παράγραφος 7 στοιχείο γ), κατά την εφαρμογή στοχευμένων δημόσιων παρεμβάσεων στον καθορισμό των τιμών για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 6 ή την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, να καθορίζουν, κατ' εξαίρεση και προσωρινά, τιμή για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας κάτω του κόστους, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) η τιμή που καθορίζεται για τα νοικοκυριά ισχύει μόνο για το 80 % κατ' ανώτατο όριο της μέσης κατανάλωσης των νοικοκυριών και διατηρεί κίνητρο για μείωση της ζήτησης·
 - β) δεν γίνεται διάκριση μεταξύ προμηθευτών·
 - γ) χορηγείται στους προμηθευτές αντιστάθμιση για την προμήθεια κάτω του κόστους· και
 - δ) όλοι οι προμηθευτές είναι επιλέξιμοι για την παροχή προσφορών στην τιμή για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας κάτω του κόστους στην ίδια βάση.
7. Σε εύθετο χρόνο πριν από τη λήξη της περιόδου που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 2, η Επιτροπή εκτιμά το αν εξακολουθούν να πληρούνται οι όροι της παραγράφου 1. Αν η Επιτροπή κρίνει ότι εξακολουθούν να πληρούνται οι όροι της παραγράφου 1, υποβάλλει στο Συμβούλιο πρόταση παράτασης της περιόδου ισχύος απόφασης που έχει εκδοθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1. Αν το Συμβούλιο αποφασίσει να παρατείνει την περίοδο ισχύος, κατά την εν λόγω παραταθείσα περίοδο εφαρμόζονται οι παράγραφοι 5 και 6.».

8. Με την επιφύλαξη των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν, έως τις 30 Ιουνίου 2024, ανώτατο όριο στα έσοδα από υποοριακούς παραγωγούς το οποίο θα υπόκειται στους ίδιους όρους με εκείνους που καθορίζονται στα άρθρα 6 έως 8 και στο άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1854 του Συμβουλίου. Έως τις 15 Μαΐου 2024 η Επιτροπή θα επανεξετάσει την εφαρμογή των καθεστώτων δυνάμει της παρούσας παραγράφου και θα υποβάλει έκθεση σχετικά με τα κύρια πορίσματα της επανεξέτασης αυτής στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.»

11) [...]

[...] [...]

[...]

[...] [...]

[...] [...]

[...]

[...]

Άρθρο [...]2

Τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) [...]

Η οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 τροποποιείται ως εξής:

- 1) το άρθρο 4 παράγραφος 3 τροποποιείται ως εξής:
 - α) το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Για τον σκοπό αυτόν, στα καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών η στήριξη παρέχεται με τη μορφή προσαύξησης επί της τιμής της αγοράς, η οποία θα μπορούσε να είναι, μεταξύ άλλων, διαφορεική ή σταθερή. [...] **Η πρώτη περίοδος** δεν εφαρμόζεται στη στήριξη της ηλεκτρικής ενέργειας από τις ανανεώσιμες πηγές που απαριθμούνται στο άρθρο 19β παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ)[...] **2019/9433 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου**³³, στις οποίες εφαρμόζεται το άρθρο 19β παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού.»

2) [...]

[...] [...]

[...]

[...]

³³ **Κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 54)·»**

Άρθρο 3

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία το αργότερο εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος [της παρούσας οδηγίας].
Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση προς τα σημεία 2 και 4 του άρθρου 1 το αργότερο εντός είκοσι τεσσάρων μηνών από την έναρξη ισχύος [της παρούσας οδηγίας].

Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι εν λόγω διατάξεις περιλαμβάνουν επίσης δήλωση που διευκρινίζει ότι οι παραπομπές στην οδηγία που καταργείται από την παρούσα οδηγία, οι οποίες περιέχονται στις ισχύουσες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, θεωρούνται ότι γίνονται στην παρούσα οδηγία. Ο τρόπος πραγματοποίησης αυτής της παραπομπής και η διατύπωση αυτής της δήλωσης καθορίζονται από τα κράτη μέλη.»

Άρθρο 4

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την [εικοστή] ημέρα από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 5

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
